

	Life Nomad	2 Басылым	№1 Экземпляр
«Nomad Life» ӨСК» АҚ-да ӨМІРДІ МЕРЗІМДІ САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРІ		Күшіне енді 04.02.2013 ж.	Бет 1 -34-тен

«Nomad Life» ӨСК» АҚ
Директорлар Кеңесінің
Шешімімен
БЕКІТІЛДІ
2013 жылғы «04» ақпандағы хаттама

01.09.2022 ж. өзгерістермен

«NOMAD LIFE» ӨСК» АҚ-да ӨМІРДІ МЕРЗІМДІ САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Алматы қ.

МАЗМҰНЫ

1	Жалпы ережелер	3
2	Ережелерде қолданылатын негізгі ұғымдар	3
3	Сақтандыру шартын жасасу тәртібі	4
4	Медициналық тексеру	5
5	Сақтандыру жағдайларының тізбесі	6
6	Сақтандыру жағдайларынан ерекшеліктер және сақтандыруды шектеу	6
7	Сақтанушыны ауыстыру	8
8	Сақтандыру сомасы. Сақтандыру сыйлықақысы және оны төлеу тәртібі.	8
9	Тараптардың құқықтары мен міндеттері	8
10	Сақтанушының (пайда алушының) сақтандыру жағдайы басталған кездегі іс-әрекеттері және сақтандыру жағдайының басталғанын растайтын құжаттардың тізбесі	10
11	Негізгі сақтандыру өтемі - Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандырылушының қайтыс болуы - бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудың мөлшері, тәртібі мен шарттары	11
12	Сақтандырудың ерекшеліктері және қосымша сақтандыру - жазатайым оқиға салдарынан сақтанушының қайтыс болуы - бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру	11
13	Қосымша сақтандыру -1 немесе 2 топтағы сақтандырылушының мүгедектігі - бойынша сақтандыру және сақтандыру төлемін жүзеге асыру ерекшеліктері	12
14	Қосымша сақтандыру өтемі - жазатайым оқиға салдарынан 1, 2 немесе 3 топтағы сақтандырылушының мүгедектігі бойынша - сақтандыру және сақтандыру төлемін жүзеге асыру ерекшеліктері	13
15	Қосымша сақтандыру өтемі - жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының уақытша еңбекке жарамсыздығы - бойынша сақтандыру және сақтандыру төлемін жүзеге асыру ерекшеліктері	14
16	Қосымша сақтандыру өтемі -сақтандырылушының жазатайым оқиға салдарынан жарақат алуы - бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудың ерекшеліктері	15
17	Қосымша сақтандыру өтемі -жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушыны ауруханаға жатқызу - бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудың ерекшеліктері	16
18	Сақтандыру шартын тоқтату, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізу шарттары	17
19	Форс-мажор	18
20	Қосымша ережелер	19
	№ 1 қосымша дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесі	20
	Өзгерістерді тіркеу парағы	36
	Танысу парағы	37
	Келісу парағы	38

1-тарау. Жалпы ережелер

1.1. Осы «Nomad Life» ӨСК» АҚ Өмірді мерзімді сақтандыру ережелері (бұдан әрі – Ережелер) Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексіне, «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі-Заң), Қазақстан Республикасының басқа да нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес әзірленді.

1.2. Осы Ереже өмірді мерзімді сақтандыруды жүзеге асыру тәртібі мен шарттарын және тараптардың келісімінде белгіленген мерзімге сақтанушымен сақтандыру шарттарын жасасу тәртібін айқындайды.

2-тарау. Ережелерде қолданылатын негізгі ұғымдар

2.1. Осы Ережелерде мынадай негізгі ұғымдар пайдаланылады:

1) **«Сақтандырушы»** - сақтандыруды жүзеге асыратын тұлға, яғни сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру шартында белгіленген сома (сақтандыру сомасы) шегінде пайдасына сақтандыру шарты жасалған сақтандырылушыға немесе өзге тұлғаға (пайда алушыға) сақтандыру төлемін жүргізуге міндетті. Сақтандырушы сақтандыру ұйымы ретінде тіркелген және сақтандыру қызметін жүзеге асыру құқығына лицензиясы бар заңды тұлға ғана бола алады.

Осы Ережелерге қатысты сақтандырушы – «Nomad Life» ӨСК» акционерлік қоғамы.

2) **«Сақтанушы»** - сақтандырушымен сақтандыру шартын жасасқан және сақтандыру сыйлықақыларын (сақтандыру жарналарын) төлейтін заңды немесе жеке тұлға.

3) **«Сақтандырылушы»** - өзіне қатысты сақтандыру жүзеге асырылатын тұлға. Сақтанушы бір мезгілде сақтандырылушы болса да, сақтанушыны ауыстыруға жол берілмейді.

4) **«Пайда алушы»** - сақтандыру шартына сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын заңды немесе жеке тұлға.

5) **«Сақтандыру шарты»** - өмірді мерзімді сақтандыру шарты, оған байланысты бір Тарап (сақтанушы) сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндеттенеді, ал екінші Тарап (сақтандырушы) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру шартында айқындалған сома шегінде сақтандырылушыға немесе пайдасына шарт жасалған өзге тұлғаға (пайда алушыға) сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндеттенеді (сақтандыру сомасы).

6) **«Сақтандыру сомасы»** - сақтандыру объектісі сақтандырылушы және сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы.

7) **«Сақтандыру сыйлықақысы»** - сақтанушы сақтандырылушыға (пайда алушыға) сақтандыру шартында айқындалған мөлшерде сақтандыру төлемін жүргізу міндеттемесін қабылдағаны үшін сақтандырушыға төлеуге міндетті ақша сомасы.

8) **«Сақтандыру төлемі»** - сақтандырушы сақтандырылушыға (пайда алушыға) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру сомасы шегінде төлейтін ақша сомасы.

9) **«Сақтандыру жағдайы»** - басталуымен сақтандыру шарты бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру көзделетін оқиға.

10) **«Жеке тұлғаның жасы»** - жеке басын куәландыратын құжат бойынша сақтандырылушының толық жасқа дейін кему жағына қарай дөңгелектенген нақты жасы.

11) **«Сақтандыру объектісі»** - сақтандырылушының өміріне байланысты мүліктік мүдделері.

12) **«Жазатайым оқиға»** - сақтандырылушының денсаулығына зиян келтіруге, мертіруге немесе өлімге әкеп соқтыратын, денесіне сыртқы механикалық, электрлік, химиялық немесе термиялық әсер ету салдарынан адамның еркіне қайшы келетін кенеттен, қысқа мерзімді оқиға (жағдай),

Осы Ережелерге қатысты жазатайым оқиға деп сақтандырылушының денсаулығына зиян келтіруге, мертігуге не өліміне әкеп соққан сақтандырылушыға қатысты үшінші тұлғалардың құқыққа қарсы әрекеті де түсініледі.

Сақтандырылушының денесіне денсаулыққа зиян келтіруге, мертігуге не өлімге әкеп соққан сыртқы механикалық, электрлік, химиялық немесе термиялық әсер ету салдарынан жіті, созылмалы, тұқым қуалайтын және өзге де аурулардың кез келген түрі (оның ішінде инфаркт, инсульт және аурудың дамуы салдарынан тұқым қуалайтын патологиядан немесе патологиядан туындаған ағзалардың өзге де кенеттен зақымдануы), сондай-ақ кенеттен, қысқа мерзімді оқиға себеп болмаған тамақ токсикоинфекциясы, сальмонеллез, дизентерия және басқа да аурулар жазатайым оқиғаларға жатпайды.

13) **«Уақытша еңбекке жарамсыздық»** - функциялардың бұзылуы еңбекке қабілеттілікті қалпына келтіру немесе мүгедектікті белгілеу үшін қажетті уақыт ішінде кәсіби еңбекті орындау мүмкін еместігімен қатар жүретін жазатайым оқиға салдарынан жарақаттанудан туындаған адам ағзасының жай-күйі.

14) **«Мүгедектік»** - дене функцияларының тұрақты бұзылуымен денсаулықтың бұзылуы салдарынан адамның тыныс-тіршілігінің шектелу дәрежесі. Мүгедектіктің себебі мен санатын медициналық-әлеуметтік сараптама белгілейді.

15) **«Жарақат»** - адам тіндері мен мүшелерінің анатомиялық тұтастығының бір мезгілде бұзылуы, олардың функцияларының бұзылуымен қатар жүретін және қоршаған ортаның әртүрлі факторларының әсеріне байланысты.

3-тарау. Сақтандыру шартын жасасу тәртібі

3.1. Сақтандыру шарты сақтанушының сақтандырушыға Сақтандырушы белгілеген нысан бойынша сақтандыруға берген өтініші негізінде, Сақтанушының қолы қойылып және сақтандыруға арналған өтінішке қоса беріле отырып, сақтанушының осы сақтандыру шартын жасасуға жазбаша келісімі негізінде жазбаша нысанда жасалады.

3.2. Сақтанушы сақтандыруға өтінішке мынадай құжаттардың көшірмелерін қоса береді:

Занды тұлғалар үшін:

- 1) ақшамен және (немесе) өзге мүлікпен операциялар жасауға Сақтанушының құжаттарына қол қоюға уәкілетті адамның жеке басын куәландыратын;
- 2) занды тұлғаны мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы куәлік;
- 3) құрылтай құжаттары;
- 4) занды тұлға құрылтайшыларының жеке басын куәландыратын құжаттар (акционерлік қоғамдардың құжаттарын, сондай-ақ шаруашылық серіктестікке қатысушылардың тізілімін жүргізуді бағалы қағаздарды ұстаушылар тізілімдерінің жүйесін жүргізу жөніндегі қызметті жүзеге асыруға лицензиясы бар бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушысы жүзеге асыратын шаруашылық серіктестіктер құрылтайшыларының құжаттарын қоспағанда);

5) сақтандырылушының және пайда алушының жеке басын куәландыратын құжат және ЖСН.

Жеке тұлғалар үшін:

- 1) Сақтанушының, сақтандырылушының және пайда алушының жеке басын куәландыратын құжат және ЖСН.

3.3. Сақтандыру шартына және оған қосымшаларға / қосымша келісімдерге Сақтандырушының Басқарма Төрағасы немесе Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес сақтандырушының атынан сақтандыру шартына Сақтандырушының қызметкер тұлғасы немесе сақтандыру агенті қол қоюға уәкілетті өзге де адам қол қояды. Сақтандырушының атынан және оның тапсырмасы бойынша мұндай әрекеттерді жасауға сақтандырушы уәкілеттік бермеген басқа адамдар қол қойған сақтандыру шарттары және

оған қосымшалар/қосымша келісімдер жарамсыз болып саналады.

3.4. Сақтандыру шартын жасасу кезінде сақтанушы сақтандырушыға сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығын айқындау үшін елеулі маңызы бар белгілі мән-жайларды хабарлауға міндетті. Кез келген жағдайда, сақтандыруға арналған өтініште немесе сақтандыру шартын жасасу кезеңінде сақтанушыға жіберілген Сақтандырушының жазбаша сұрау салуында көрсетілген осы сақтандыру ережелерінде нақты айтылған мәліметтер елеулі деп танылады.

3.5. Егер сақтандыру шартын жасасқаннан кейін сақтанушы сақтандырушыға 3.4-тармақта көрсетілген мән-жайлар туралы көрінеу жалған мәліметтерді хабарлағаны анықталса, сақтандырушы сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды талап етуге және сақтанушыға сақтандыру сыйлықақысының не Шарттың аяқталмаған мерзімі үшін сақтандыру сыйлықақыларын қайтаруды жүзеге асыруға құқылы, егер сақтандыру төлемі жүргізілген жағдайда сақтандыру сыйлықақысының 25% мөлшерінде іс жүргізуге жұмсалған шығыстарды шегергенде - төленген соманы қайтаруды талап етуге не сақтандыру сыйлықақысын жүзеге асырудан бас тартуға құқылы осы Ережелердің 6-тарауының 6.2-тармағының 1) тармақшасына сәйкес сақтандыру жағдайы басталған кездегі төлемдер.

Егер сақтанушы үнсіз қалдырған жағдайлар жоғалып кетсе, сақтандырушы сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды талап ете алмайды.

3.6. 6.3-тармақта көрсетілген тұлға сақтандырылған болып табылатын сақтандыру шарты. Осы Ережелердің 6-тарауы осындай шарт жасалған сәттен бастап жарамсыз болып табылады, ал төленген сақтандыру сыйлықақылары немесе жарналары осы Ережелердің 6-тарауының 6.3-тармағында көрсетілген мән-жайлар анықталған жағдайда сақтандыру жағдайы басталғанға дейін қайтарылуға жатады.

3.7. Егер сақтандыру шарты сақтандырушының қандай да бір сұрақтарына Сақтанушының жауаптары болмаған кезде жасалған болса, соңғысы тиісті мән-жайларды Сақтанушы хабарламағаны негізінде кейіннен сақтандыру шартын бұзуды не оны жарамсыз деп тануды талап ете алмайды.

3.8. Сақтандыру шарты Қазақстан Республикасының аумағында да, одан тыс жерлерде де қолданылады.

3.9. Сақтандыру шарты, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру сыйлықақысының сомасы Сақтандырушының банктік шотына түскен күннен кейінгі күннің 00 сағат 00 минутынан бастап, ал оны бөліп төлеген кезде - Сақтандырушының банктік шотына бірінші сақтандыру жарнасы түскен күннен бастап күшіне енеді.

3.10. Сақтандырушы шарттан бас тартуға құқылы және сақтандыру сыйлықақысы немесе бірінші сақтандыру жарнасы төленбеген не толық төленбеген жағдайда сақтандыру шарты күшіне енбеген болып есептеледі.

3.11. Сақтандыру өтініші, қосымшалар / қосымша келісімдер сақтандыру шартының ажырамас бөлігі болып табылады.

3.12. Егер сақтандыру шартында сақтанушының жағдайын заң актілерінде көзделгендермен салыстырғанда нашарлататын шарттар болса, осы заң актілерінде белгіленген ережелер қолданылады.

4-тарау. Медициналық тексеру

4.1. Сақтандыру шартын жасасар алдында Сақтандырушының денсаулығының нақты жай-күйін анықтау мақсатында сақтандырылатын адамды (сақтандырылушыны) медициналық тексеруге жіберуге құқығы бар. Сақтандырылатын тұлға (сақтандырылушы) жіберілетін медициналық мекемені сақтандырушы айқындайды.

4.2. Сақтандырылушы сақтандыру шартын жасасқаннан кейін, бірақ сақтандыру жағдайы басталғанға дейін сақтандыру тәуекелінің жоғарылау дәрежесін айқындау мақсатында медициналық тексеруге жіберілуі мүмкін.

4.3. Сақтандыру тәуекелі жоғарылаған жағдайда сақтандырушы осы Ережелердің 8-тарауының 8.7-тармағына сәйкес сақтандыру сыйлықақысының мөлшерін біржақты тәртіппен ұлғайтуға не сақтандыру шартын бұзуға құқылы.

4.4. Сақтандыру шарты жасалғанға дейін медициналық тексеру сақтандырылатын тұлғаның (сақтандырылушының) есебінен жүзеге асырылады. Сақтандыру шарты жасалған жағдайда сақтандырылушы төлеген медициналық тексерудің құнын сақтандырушы өтейді. Сақтандыру шарты жасалғаннан кейін медициналық тексеру соңғы сақтандыру сыйлықақысы төленген немесе бірінші сақтандыру жарнасы жүзеге асырылған жағдайда сақтандырушының есебінен жүзеге асырылады.

4.5. Медициналық тексеру бойынша шығыстарды сақтандырушы медициналық қызметтерге ақы төленгенін растайтын құжаттар ұсынылған жағдайда сақтандыру сыйлықақысын не бірінші сақтандыру жарнасын төлегеннен кейін өтейді.

4.6. Медициналық тексеру сақтандырушы көрсеткен мерзімде жүргізіледі.

4.7. Сақтандырылатын адамның (сақтандырылушының) медициналық тексеруден өтуден бас тартуы, сол сияқты сақтандырушыға тексеруден өту мүмкін причинстігінің негізді себептерін ұсынбауы Сақтандырушының сақтандыру шартын жасасудан бас тартуына, ал егер ол жасалған болса – сақтандыру шартын бұзуға және сақтандырушының Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен өз міндеттемелерін орындаудан босатуға әкеп соғады.

5-тарау. Сақтандыру жағдайларының тізбесі

5.1. Осы Ережелердің 6-тарауында көзделген жағдайларды қоспағанда, осы Ережелерге сәйкес сақтанушының сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде қайтыс болуы негізгі сақтандыру жағдайы болып табылады.

5.2. Сақтандыру шартын жасасу кезінде Тараптар осы тараудың 5.1-тармағында көзделген талаптардан басқа, осы тараудың ережелеріне сәйкес қосымша сақтандыру өтемінің талаптарын көздеуі мүмкін. Қосымша сақтандыру өтемі Сақтанушының таңдауы бойынша белгіленеді және сақтандыру туралы өтініште соңғысы көрсетіледі.

5.3. Қосымша сақтандыру өтемі кезіндегі сақтандыру жағдайлары:

- 1) осы Ережелердің 6-тарауында көзделген жағдайларды қоспағанда, жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының қайтыс болуы;
- 2) осы Ережелердің 6-тарауында көзделген жағдайларды қоспағанда, сақтандырылушыға 1 немесе 2 топтағы мүгедектік беру;
- 3) осы Ережелердің 6-тарауында көзделген жағдайларды қоспағанда, жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушыға 1, 2 немесе 3 топ мүгедектік беру;
- 4) осы Ережелердің 6-тарауында көзделген жағдайларды қоспағанда, жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының уақытша еңбекке жарамсыздығы;
- 5) осы Ережелердің 6-тарауында көзделген жағдайларды қоспағанда, сақтандырылушының жазатайым оқиға салдарынан жарақат алуы;
- 6) осы Ережелердің 6-тарауында көзделген жағдайларды қоспағанда, жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушыны емдеуге жатқызу.

6-тарау. Сақтандыру жағдайларынан ерекшеліктер және сақтандыруды шектеу

6.1. Сақтандырушы, егер сақтандыру жағдайы келесінің салдарынан болса, сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады:

- 1) ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивті ластанудың әсері;

- 2) әскери іс-қимылдар;
- 3) азаматтық соғыс, кез келген жаппай тәртіпсіздіктер мен ереуілдердің халықтық толқулары;
- 4) егер сақтандыру шарты осы уақытқа дейін екі жылдан кем қолданыста болса (растайтын құжаттар болған кезде) сақтанушының өзін-өзі өлтіруі;
- 5) медициналық мекеменің білікті дәрігері (тиісті органдардың қорытындысы болған кезде) ұйғарған дәрі-дәрмектерді пайдалануды қоспағанда, алкогольизм, алкогольдік мас болу жай-күйі, сақтандырылушының есірткі немесе психотроптық заттарды пайдалануы;
- 6) сақтандырылушыны ұстау, қамауға алу немесе қамауға алу немесе бас бостандығынан айыру мерзімін өтеу кезінде (растайтын құжаттар болған кезде);
- 7) егер сақтандыру шарты осы уақытқа дейін екі жылдан аз уақыт қолданыста болса (растайтын құжаттар болған жағдайда) АИТВ – инфекциясымен ауырған;
- 8) егер сақтандыру шарты осы уақытқа дейін екі жылдан кем қолданыста болса (растайтын құжаттар болған жағдайда) қатерлі ісіктің пайда болуымен байланысты аурулар;
- 9) Сақтанушының, сақтандырылушының және (немесе) пайда алушының сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына ықпал ететін қасақана іс-әрекеттері, қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған әрекеттерді қоспағанда (растайтын құжаттар болған кезде);
- 10) Сақтанушының, сақтандырылушының және (немесе) пайда алушының заңнамалық актілерде белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайына себеп-салдарлық байланыстағы қасақана қылмыстар немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған іс-әрекеттері;
- 11) сақтандырылған кәсіптік спортпен немесе спорттың қауіпті түрлерімен (қысқы, су асты, ат спорты, авиациялық, күштік спорт түрлері, альпинизм, альпинизм, дельтапланеризм, парашюттік спорт, шығыс жекпе-жегі) айналысуға не осы үлгідегі жаттығуларға (растайтын құжаттар болған кезде);
- 12) түрлі іс-шараларға (жарыстарға, шоу-бағдарламаларға) қатысуға, өмірге қауіп төндіретін трюктерді немесе жаттығуларды орындауға (растайтын құжаттар болған кезде);
- 13) лицензияланатын авиакомпанияның жолаушылар әуе кемелерінде жолаушы ретінде ұшуды қоспағанда, ұшу аппараттарында (оның ішінде дельтапландарда, парашюттерде) ұшу (растайтын құжаттар болған кезде).

6.2. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы үшін негіз (растайтын құжаттар болған жағдайда) болуы мүмкін:

- 1) сақтанушының сақтандырушыға сақтандырылушының, оның денсаулық жағдайы, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның салдары туралы көрінеу жалған мәліметтерді, сондай-ақ осы Ережелерге сәйкес сақтандырушыға ұсынылуы тиіс мәліметтерді хабарлауы;
- 2) сақтанушының сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларын тергеп-тексеруге кедергі жасауы;
- 3) сақтанушының (сақтандырылушының) дәлелді себеппен осы тармақшада көрсетілген әрекеттерді орындауға мүмкіндігі болмаса және оны құжатпен растаған болса, Сақтандырушының сақтандыру жағдайының басталғаны туралы ол басталған сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде хабардар етпеуі;

6.3. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, I-II топтағы мүгедектермен, психикалық, онкологиялық, созылмалы жүрек-қан тамырлары аурулары бар **тұлғалармен**, ЖҚТБ-мен, АИТВ-инфекциясын тасымалдаушылармен сақтандыру шарты жасалмайды.

7-тарау. Сақтанушыны ауыстыру

7.1. Сақтанушы сақтандыру шарты бойынша өз құқықтары мен міндеттерін соңғысының, сақтандырушының және сақтанушының жазбаша келісімімен басқа тұлғаға беруге құқылы. Құқықтар мен міндеттерді беру Сақтанушы, сақтанушы және сақтандыру

шарты бойынша құқықтар мен міндеттерді қабылдайтын тұлға қол қойған өтініш беру арқылы ресімделеді.

7.2. Занды тұлға болып табылатын Сақтанушы сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде қайта ұйымдастырылған кезде оның осы Шарт бойынша құқықтары мен міндеттері Сақтандырушының келісімімен Қазақстан Республикасының Азаматтық кодексінде айқындалған тәртіппен тиісті құқықтық мирасқорға ауысады.

8-тарау. Сақтандыру сомасы. Сақтандыру сыйлықақысы және оны төлеу тәртібі

8.1. Сақтандыру сомасының мөлшері сақтанушы сақтандырушыға берген сақтандыру өтінішінің негізінде айқындалады және сақтандыру шартында белгіленеді.

8.2. Қосымша сақтандыру өтемдері бойынша сақтандыру сомасының мөлшері негізгі сақтандыру өтемінің сақтандыру сомасынан бөлек белгіленеді және сақтандыру шартында көрсетіледі.

8.3. Сақтандыру сыйлықақысының мөлшері сақтанушының сақтандыру өтінішінде көрсеткен деректері және сақтандырушының тарифтері негізінде есептеледі. Сақтандыру сыйлықақысын төлеу мөлшері, тәртібі мен мерзімдері сақтандыру шартында белгіленеді.

8.4. Егер сақтандыру шартында қосымша сақтандыру өтемдері көзделген жағдайда, Сақтандырушының тарифтеріне сәйкес қосымша сақтандыру сыйлықақысы төленуге тиіс.

8.5. Сақтандыру сыйлықақысы бір реттік және бөліп төленуі мүмкін.

8.6. Егер сақтандыру жағдайы белгілі бір сақтандыру жарнасы төленгенге дейін орын алса, оны енгізу мерзімі өтіп кеткен (сақтандыру сыйлықақысын бөліп-бөліп төлеген кезде), сақтандырушы сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындаған кезде сақтанушының берешек сомасын ұстап қалуға құқылы.

8.7. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандыру тәуекелі дәрежесі өзгерген кезде сақтандыру тәуекелі дәрежесінің ұлғаюына әкеп соғатын мән-жайлар туралы хабардар етілген сақтандырушы шарттың талаптарын өзгертуді немесе тәуекел дәрежесінің ұлғаюына мөлшерлес қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге құқылы. Егер сақтанушы сақтандыру шартының талаптарын өзгертуге немесе сақтандыру сыйлықақысын қосымша төлеуге қарсылық білдірсе, сақтандырушы сақтандыру шартын бұзуды талап етуге құқылы.

Сақтандыру шарты хабарлама жіберілген сәттен бастап хабарламаның жіберілгенін растауға мүмкіндік беретін тәсілмен бұзылған болып есептеледі.

9-тарау. Тараптардың құқықтары мен міндеттері

9.1. Сақтандырушы құқылы:

1) сақтанушының сақтандыру шартына сәйкес қабылданған міндеттемелерді орындауын талап етуге;

2) Сақтанушы ұсынатын ақпаратты тексеруге;

3) сақтандыру тәуекелін бағалауға, оның ішінде сақтандырылушының денсаулығының нақты жай-күйін бағалау үшін оған тексеру жүргізуге;

4) сақтандыру тәуекелі ұлғайған жағдайда қосымша сақтандыру сыйлықақысын төлеуді талап етуге;

5) осы Ережелерде көрсетілген жағдайларда сақтандыру төлемін жүзеге асырудан толық немесе ішінара бас тартуға құқылы;

6) толық көлемде уақтылы сақтандыру сыйлықақысын алуға;

7) сақтандыру жағдайы басталған сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде оның басталғаны туралы хабарлама алуға және сақтандыру жағдайының басталғанын құжаттамалық растауға;

8) сақтандыру жарналарын мерзімі өткен төлегені үшін өсімпұл алуға (өсімпұл төленген күнге Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландыру мөлшерлемесі мөлшерінде мерзімі өткен әрбір күн үшін өсімпұл есептеледі);

9) Қазақстан Республикасының заңнамасында және осы Ережелерде белгіленген тәртіппен сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға құқылы.

9.2. Сақтандырушы міндетті:

- 1) сақтанушыны осы Ережелермен таныстыруға;
- 2) сақтандыру жағдайы басталған кезде осы Ережелерде және сақтандыру шартында көзделген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру төлемін жүзеге асыруға;
- 3) сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге;
- 4) сақтандыру шартына қатысты кез келген хабарламаларды, өтініштерді, талаптарды, хабарламаларды, түсіндірмелерді жазбаша нысанда орындауға және басқа тарапқа тікелей беруге немесе оның жөнелтілгенін растауға мүмкіндік беретін тәсілмен жіберуге.

5) Сақтанушы (сақтандырылған/ пайда алушы) не олардың өкілі сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті барлық құжаттарды ұсынбаған жағдайда, құжаттарды толық көлемде алмаған сәттен бастап 5 (бес) күн ішінде оларды жетіспейтін құжаттар туралы хабардар етуге міндетті.

9.3. Сақтанушы құқылы:

- 1) сақтандыру шартының қолданылу мерзімі өткеннен кейін оның қолданысын ұзартуға немесе жаңа сақтандыру шартын жасасуға;
- 2) сақтандыру құпиясына;
- 3) сақтандырылушыға (пайда алушыға) сақтандыру төлемін уақтылы жүзеге асыруға;
- 4) мерзімі өткен сақтандыру төлемі үшін өсімпұл алуға (өсімпұл төленген күнге Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландыру ставкасы мөлшерінде мерзімі өткен әрбір күн үшін есептеледі);

5) сақтандыру шарты жоғалған жағдайда оның телнұсқасын алуға;

6) осы Ережелермен танысуға құқылы.

9.4. Сақтанушы міндетті:

1) сақтандыру сыйлықақыларын осы Ережелерде және сақтандыру шартында көзделген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде төлеуге;

2) сақтандыру шартын жасасу кезінде сақтандырушыға сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығын бағалау үшін маңызы бар өзіне белгілі барлық мән-жайлар туралы осы Ережелерде көзделген сақтандыруға арналған өтініш пен сұрақнамаға сәйкес хабарлауға, сондай-ақ сақтандыру шарты жасалғаннан кейін сақтандыру тәуекелін ұлғайтуға қабілетті барлық фактілер туралы хабарлауға;

3) сақтандырушыға сақтандыру жағдайы басталған сәттен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде оның басталғаны туралы жазбаша хабарлауға (егер сақтанушы сақтандырылмаған болса, мұндай міндет сақтандырылған не пайда алушыға жүктеледі);

4) тұрғылықты жері немесе тұрғылықты жері он күн мерзімде өзгерген кезде олардың мекенжайын сақтандырушыға хабарлауға міндетті. Әйтпесе, Сақтандырушының бұрынғы орналасқан жеріне немесе тұрғылықты жеріне жіберілген кез келген хабарламасы Тараптар орындаған (жарамды) болып саналады;

5) егер сақтанушының немесе сақтандырылушының орналасқан жері немесе тұрғылықты жері Қазақстан Республикасынан тыс жерде болса, сақтандырушыға сақтанушыға немесе сақтандырылушыға хат-хабарды жеткізуге жауапты Қазақстан Республикасында сенім білдірілген адамды көрсету;

6) сақтандыру шартына қатысты кез келген хабарламаларды, өтініштерді, талаптарды, хабарламаларды, түсіндірмелерді жазбаша нысанда орындауға және басқа тарапқа тікелей беруге немесе оның жөнелтілгенін растауға мүмкіндік беретін тәсілмен жіберуге міндетті.

9.5. Сақтандыру шартында сақтанушының және сақтандырушының Қазақстан Республикасының заңдарына қайшы келмейтін басқа да құқықтары мен міндеттері көзделуі мүмкін.

10-тарау. Сақтанушының (пайда алушының) сақтандыру жағдайы басталған кездегі іс-әрекеттері және сақтандыру жағдайының басталғанын растайтын құжаттардың тізбесі

10.1. Сақтандыру шартында көзделген сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтанушы/сақтандырылған / пайда алушы сақтандырушыға осы Ережелердің 9-тарауының 9.4-тармағының 3) тармақшасында көрсетілген мерзімдерде сақтандыру жағдайының басталуы туралы жазбаша хабарлауға міндетті.

10.2. Сақтандыру жағдайын - сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтанушының қайтыс болуы - растау үшін, Сақтанушы:

- 1) сақтандыру шартының көшірмесі;
- 2) сақтандыру жағдайының басталуы туралы жазбаша өтініш;
- 3) сақтандырылушының қайтыс болуы туралы куәліктің түпнұсқасы немесе нотариат куәландырған көшірмесі;
- 4) пайда алушының жеке басын куәландыратын құжаттың түпнұсқасы немесе нотариалды куәландырылған көшірмесі (тек жеке тұлғалар үшін);
- 5) сақтандырылушының қайтыс болғаны туралы дәрігерлік куәліктің түпнұсқасы немесе нотариат куәландырған көшірмесі;
- 6) қайтыс болу себептері туралы патологоанатомиялық (сот-медициналық) сараптама қорытындысының түпнұсқасы немесе нотариат куәландырған көшірмесі (егер мұндай сараптама жүргізілген жағдайда);
- 7) пайда алушының Дербес шотының №, жеке сәйкестендіру нөмірі (бұдан әрі-ЖСН);
- 8) Сақтанушы нақты адамды пайда алушы ретінде тағайындамаған жағдайда, Сақтандырылған тұлға мұрагерлерінің мұрагерлік құқықтарына кіргенін куәландыратын және сақтандыру төлемін алу үшін қажетті құжаттары (мұрагерлік құқығы туралы куәлік, жеке басын куәландыратын құжаттың түпнұсқалары, жеке шоттың №, ЖСН) ұсынады.

10.3. Егер сақтандыру жағдайы фактісі бойынша уәкілетті органдар қылмыстық іс қозғау туралы мәселені қараған жағдайда, сақтандырушы сақтанушыдан (пайда алушыдан) жазбаша нысанда сұрау салуға немесе уәкілетті органдарға қылмыстық іс қозғау туралы немесе қозғаудан бас тарту туралы қаулының, қылмыстық істі тоқтату туралы қаулының немесе сот үкімінің көшірмелерін беру туралы сұрау салуға құқылы. Егер сақтандыру жағдайы фактісі бойынша қылмыстық іс қозғалған болса, онда Сақтандырушының уәкілетті орган шешім қабылдағанға дейін сақтандыру төлемін жүзеге асыруды кейінге қалдыруға құқығы бар, ол туралы сақтанушы мен пайда алушыны жазбаша нысанда хабардар етеді.

10.4. Сақтандырушы жоғарыда баяндалған құжаттар тізбесін қысқартуға немесе егер нақты мән-жайларды ескере отырып, олардың болмауы сақтандыру жағдайының басталу фактісін анықтауға мүмкіндік бермейтін болса, сақтанушыдан қосымша құжаттарды ұсынуды дәлелді түрде талап етуге құқылы.

10.5. Сақтандырушы сақтандыру жағдайы туралы хабарламаларды дереу тіркеуге және өтініш берушіге алынған құжаттардың тізбесін және олардың қабылданған күнін көрсете отырып анықтама беруге міндетті.

11-тарау. Негізгі сақтандыру өтемі - Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандырылушының қайтыс болуы - бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудың мөлшері, тәртібі мен шарттары

11.1. Сақтандыру жағдайы - сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде сақтандырылушының қайтыс болуы - басталған кезде сақтандыру төлемін сақтандырушы

сақтандыру шартында көрсетілген сақтандыру сомасының 100% мөлшерінде жүзеге асырады.

11.2. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру не жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім осы Ережелердің 10-тарауының 10.2-тармағында көрсетілген барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 25 (жиырма бес) банктік күннен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады. Бас тарту туралы шешім сақтанушыға бас тарту себептерінің дәлелді негіздемесімен жазбаша нысанда хабарланады.

11.3. Сақтандыру төлемі оң шешім қабылданған күннен бастап 5 (бес) банктік күн ішінде пайда алушының банктік шотына аудару жолымен немесе Сақтандырушының орналасқан жері бойынша қолма-қол ақшамен біржолғы төлеммен жүргізіледі.

11.4. Егер пайда алушы сақтандыру шартына сәйкес өзіне тиесілі сақтандыру төлемін алудан бас тартқан жағдайда, сақтандыру төлемін алу құқығы сақтанушыға өтеді.

11.5. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде Сақтандырушы бұл туралы пайда алушыны хабардар ете отырып, сақтанушының сақтандыру шарты бойынша сақтанушының кез келген берешегі мөлшеріндегі соманы одан ұстап қалуға құқылы.

12-тарау. Сақтандырудың ерекшеліктері және қосымша сақтандыру - жазатайым оқиға салдарынан сақтанушының қайтыс болуы - бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру

12.1. Қосымша сақтандыру өтемінің талаптарымен - жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының қайтыс болуы - сақтандыру шартын жасасу кезінде, сақтандырылушының жасы 18-ден 69 жасқа дейін болуы тиіс, бұл ретте сақтандыру шартының қолданылу мерзімі өткеннен кейін сақтандырылушының жасы 70 жастан аспауы тиіс.

12.2. Егер сақтандыру шартында жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының қайтыс болуы қосымша сақтандыру өтемі ретінде көзделсе, осы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы пайда алушыға сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасының 100% мөлшерінде сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндетті.

12.3. Келесінің салдарынан орын алған, осы тарауда көзделген сақтандыру жағдайы болып табылмайды (жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының қайтыс болуы) және сақтандыру төлемін жүзеге асыруға әкеп соқпайды:

- 1) ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивті ластанудың әсері;
- 2) әскери іс-қимылдар;
- 3) азаматтық соғыс, кез келген түрдегі халықтық толқулар, жаппай тәртіпсіздіктер немесе ереуілдер;
- 4) қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған әрекеттерді қоспағанда, Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына ықпал ететін деп танылған Сақтанушының, сақтандырылушының және (немесе) пайда алушының қасақана іс-әрекеттері;
- 5) Сақтанушының, сақтандырылушының және (немесе) пайда алушының заңнамалық актілерде белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайына себеп-салдарлық байланыстағы қасақана қылмыстар немесе әкімшілік құқық бұзушылықтар деп танылған іс-әрекеттері;
- 6) медициналық мекеменің білікті дәрігері ұйғарған дәрі-дәрмектерді пайдалануды қоспағанда, сақтандырылған адамның алкогольдік ішімдіктерді теріс пайдалануы, сақтандырылған адамның есірткі немесе психотроптық заттарды пайдалануы (тиісті органдардың қорытындысы болған кезде);
- 7) сақтандырылған кәсіптік спортпен немесе қауіпті спорт түрлерімен (қысқы, су асты, ат спорты, авиациялық, күштік спорт түрлері, альпинизм, альпинизм,

дельтапланеризм, парашюттік спорт, шығыс жекпе-жегі) айналысуға, сондай-ақ әртүрлі іс-шараларға (жарыстарға, шоу-бағдарламаларға) қатысуға, өмірге қауіп төндіретін трюктарды немесе жаттығуларды орындауға;

8) лицензияланатын авиакомпанияның жолаушылар әуе кемелерінде жолаушы ретінде ұшуды қоспағанда, ұшу аппараттарында (оның ішінде дельтапландарда, парашюттерде) ұшу;

9) сақтандырылушының өзіне қасақана дене жарақатын келтірген (растайтын құжаттар болған кезде);

10) психиатриялық аурумен байланысты реакциялар.

12.4. Сақтандырушы сондай-ақ осы Ережелердің 4-тарауының 4.7-тармағында көзделген жағдайларда сақтандыру төлемдерін жүзеге асырудан босатылады.

12.5. Сақтандыру жағдайын растау үшін - жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының қайтыс болуы, Сақтанушы осы Ережелердің 10-тарауының 10.2-тармағында көрсетілген құжаттардан басқа, қосымша:

- көрсетілген жағдайларды қарайтын уәкілетті мемлекеттік органның жазатайым оқиғаның себептері туралы қорытындылармен құжаттары;

- сақтандырылушы өзінің қызметтік міндеттерін орындау кезінде жазатайым оқиға болған кезде-уәкілетті мемлекеттік органның іс жүргізуіндегі жазатайым оқиға туралы акт немесе осындай актінің нотариалды куәландырылған көшірмесі.

12.6. Осы қосымша сақтандыру өтемімен көзделген сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асыру осы Ережелердің 11-тарауының 11.2 -11.4-тармақтарына сәйкес жүзеге асырылады.

13-тарау. Сақтандырудың ерекшеліктері және қосымша сақтандыру - жазатайым оқиға салдарынан сақтанушының қайтыс болуы - бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру

13.1. Қосымша сақтандыру өтемінің -сақтандырылушының 1 немесе 2 топтағы мүгедектігі - талаптарымен сақтандыру шартын жасасу кезінде, сақтандырылушының жасы 18-ден кем болмауға және сақтандыру шартының қолданылу мерзімі өткен сәтте Қазақстан Республикасының зейнетақы заңнамасында белгіленген жастан аспауға тиіс.

13.2. Егер сақтандыру шартында 1 немесе 2 топтағы сақтандырылушының мүгедектігі қосымша сақтандыру өтемі ретінде көзделсе, егер сақтандыру шартында мынадай мөлшерде өзгеше көзделмесе, осы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырады:

1) 1-топтағы мүгедектік белгіленген жағдайда сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасының 80% - ы;

2) 2-топтағы мүгедектік белгіленген жағдайда, сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасының 60%-ы.

13.3. Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы сақтандырылушының сақтандыру сомасы шегінде жауапты болады. Осы тараудың 13.2-тармағының 2) тармақшасында көзделген сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырған жағдайда сақтандырушы, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру шартының қолданылу мерзімі аяқталғанға дейін, бірақ сақтандыру шартында келісілген сақтандыру сомасы мен сақтандыру төлемдерінің сомасы арасындағы айырма шегінде жауапкершілікті жалғастырады.

13.4. Сақтандырушы осы Ережелердің 4-тарауының 4.7-тармағында және 6-тарауында көзделген мән-жайлар салдарынан 1 немесе 2-топтағы мүгедектік басталған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

13.5. Сақтандыру жағдайын растау үшін - 1 немесе 2 топтағы сақтанушының мүгедектігі, Сақтанушы:

- 1) сақтандыру шартының көшірмесі;
 - 2) сақтандырылушының жеке басын куәландыратын құжаттың, ЖСН көшірмелері;
 - 3) уәкілетті органның сақтандырылушының мүгедектік дәрежесін белгілеу туралы қорытындысы;
 - 4) көрсетілген жағдайларды қарайтын уәкілетті мемлекеттік органның жазатайым оқиғаның басталу себептері туралы қорытындылары бар құжаттары;
 - 5) сақтандырылушының ауру тарихынан немесе амбулаториялық картасынан үзінді көшірмені, диагнозды растайтын тексеру нәтижелерін;
 - 6) Сақтандырушының сұрауы бойынша өзге де құжаттар ұсынады.
- 13.6. Осы қосымша сақтандыру өтемімен көзделген сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асыру осы Ережелердің 11-тарауының 11.2 -11.4-тармақтарына сәйкес жүзеге асырылады.

14-тарау. Қосымша сақтандыру өтемі - жазатайым оқиға салдарынан 1, 2 немесе 3 топтағы сақтандырылушының мүгедектігі бойынша - сақтандыру және сақтандыру төлемін жүзеге асыру ерекшеліктері

14.1. Қосымша сақтандыру өтемінің - жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының 1, 2 немесе 3 топтағы мүгедектігі - талаптарымен сақтандыру шартын жасасу кезінде, сақтандырылушының жасы 18-ден кем болмауға және сақтандыру шартының қолданылу мерзімі өткен сәтте Қазақстан Республикасының зейнетақы заңнамасында белгіленген жастан аспауға тиіс.

14.2. Егер сақтандыру шартында жазатайым оқиға салдарынан 1, 2 немесе 3 топтағы сақтандырылушының мүгедектігі қосымша сақтандыру өтемі ретінде көзделсе, егер сақтандыру шартында мынадай мөлшерде өзгеше көзделмесе, осы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асырады:

- 1) бірінші топтағы мүгедектік берілген жағдайда сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасының 100% немесе 80%;
- 2) екінші топтағы мүгедектік берілген жағдайда сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасының 80% немесе 60%;
- 3) үшінші топтағы мүгедектік берілген жағдайда сақтандыру шартында белгіленген сақтандыру сомасының 60% немесе 40%.

14.3. 14.2-тармақта көзделген сақтандыру жағдайлары бойынша сақтандыру жағдайы басталған кезде, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандырушының жауапкершілігі бірінші туындаған сақтандыру жағдайы бойынша төлем жүзеге асырылған сәттен бастап тоқтатылады.

14.4. Сақтандырушы осы Ережелердің 4-тарауының 4.7-тармағында және 6-тарауында көзделген мән-жайлар салдарынан 1, 2 немесе 3-топтағы мүгедектік басталған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

14.5. Сақтандыру жағдайын растау үшін - 1, 2 немесе 3 топтағы сақтанушының мүгедектігі, Сақтанушы:

- 1) сақтандыру шартының көшірмесі;
- 2) сақтандырылушының жеке басын куәландыратын құжаттың, ЖСН көшірмесі;
- 3) уәкілетті органның сақтандырылушының мүгедектік дәрежесін белгілеу туралы қорытындысы;
- 4) көрсетілген жағдайларды қарайтын уәкілетті мемлекеттік органның жазатайым оқиғаның басталу себептері туралы қорытындылары бар құжаттары;
- 5) рентгенологиялық сурет (бар болса) не диагнозды растайтын өзге де тексерулердің нәтижелері;
- 6) сақтанушының медициналық тарихынан немесе амбулаториялық картасынан үзінді көшірме;

7) Сақтандырушының сұрауы бойынша өзге де құжаттар.

14.6. Осы қосымша сақтандыру өтемімен көзделген сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асыру осы Ережелердің 11-тарауының 11.2 -11.4 сәйкес жүзеге асырылады.

15-тарау. Қосымша сақтандыру өтемі - жазатайым оқиға салдарынан 1, 2 немесе 3 топтағы сақтандырылушының мүгедектігі бойынша - сақтандыру және сақтандыру төлемін жүзеге асыру ерекшеліктері

15.1. Сақтандырылушының уақытша еңбекке жарамсыздығына әкеп соққан жазатайым оқиғаға қатысты сақтандыру шартының талаптары бойынша сақтандыру жағдайы сақтандыру қорғаудың қолданылу кезеңінде болған жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының еңбекке қабілеттілігінен уақытша айырылуы болып табылады. Уақытша еңбекке жарамсыздықты айқындау жүргізілетін заңнамаға сақтандыру шарты жасалғаннан кейін қабылданған кез келген өзгерістер мен толықтырулар, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, аталған сақтандыру шарты шеңберінде Сақтандырушының жауапкершілігін арттыруға әкеп соқпайды.

15.2. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандырылушы сақтандыру жағдайы – жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылған адамның уақытша еңбекке жарамсыздығы - басталған кезде Пайда алушы болып табылады.

15.3. Егер сақтандыру шартында жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушының уақытша еңбекке жарамсыздығы қосымша сақтандыру өтемі ретінде көзделсе, осы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы сақтандырылушының еңбекке жарамсыздығы белгіленген күннен бастап жетінші күннен бастап еңбекке жарамсыздықтың әрбір күнтізбелік күні үшін сақтандыру шартында белгіленген осы қосымша қамту бойынша сақтандыру сомасының 0,2% мөлшерінде пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндетті. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, бір жазатайым оқиғаның туындауы нәтижесінде еңбекке уақытша жарамсыздық бойынша сақтандыру төлемі күндерінің ең көп саны күнтізбелік 60 (алпыс) күнді құрайды.

15.4. Сақтандырушы осы Ережелердің 6-тарауында көзделген мән-жайлар салдарынан еңбекке уақытша жарамсыздық басталған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

15.5. Сақтанушының уақытша еңбекке жарамсыздығы - сақтандыру жағдайын растау үшін сақтанушы мыналарды ұсынуға міндетті:

1) сақтандыру шартының көшірмесі;

2) жазатайым оқиғаның басталу фактісін растайтын құжаттар (травматологиялық пункттен анықтама немесе оның медициналық мекеменің мөрімен куәландырылған көшірмесі, медициналық мекеме берген және дәрігердің қолымен және осы мекеменің мөрімен куәландырылған медициналық картадан (ауру тарихынан) үзінді; рентген-сурет не диагнозды растайтын өзге де тексерулердің нәтижелері; сақтандырылушының өзінің қызметтік міндеттерін орындауы кезінде сақтандыру жағдайы басталған кезде-өндірістегі жазатайым оқиға туралы акт немесе уәкілетті тұлғаның қолымен және ұйымның мөрімен расталған осындай актінің көшірмесі, еңбекке жарамсыздық туралы құжат);

3) еңбекке уақытша жарамсыздық парағының түпнұсқасы (еңбекке уақытша жарамсыздық анықтамасы) не нотариалды куәландырылған көшірмесі;

4) сақтандырылушының жеке басын куәландыратын құжаттың, ЖСН көшірмелері;

5) Сақтандырушының сұрауы бойынша өзге де құжаттар.

15.6. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру не жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім осы тараудың 15.5-тармағында көзделген барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады.

15.7. Сақтандыру төлемін сақтандырушы қолма-қол ақшасыз төлеммен немесе Сақтандырушының орналасқан жері бойынша қолма-қол ақшамен оң шешім қабылдаған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде сақтандырушы жүргізеді.

15.8. Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы осы қосымша қамту бойынша сақтандыру сомасы шегінде жауапты болады. Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін осы қосымша сақтандыру өтемі бойынша жауапкершілік көлемі жүргізілген төлем мен осы өтем бойынша сақтандыру шартында көзделген сақтандыру сомасының мөлшері арасындағы айырма шегінде өзінің қолданылуын жалғастыратын болады.

16-тарау. Қосымша сақтандыру өтемі - сақтандырылушының жазатайым оқиға салдарынан жарақат алуы - бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудың ерекшеліктері

16.1. Егер сақтандыру шартында сақтандырылушының жазатайым оқиға салдарынан жарақат алуы қосымша сақтандыру өтемі ретінде көзделсе, осы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы пайда алушыға сақтандыру төлемін дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесіне (осы Ережелерге 1-қосымша) сәйкес жүзеге асыруға міндетті.

16.2. Сақтандырушы осы Ережелердің 6-тарауында көзделген жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушы жарақат алған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

16.3. Сақтандыру жағдайын растау үшін - сақтанушының жазатайым оқиға салдарынан жарақат алуы үшін сақтанушы мыналарды ұсынуға міндетті:

1) сақтандыру шартының көшірмесі;

2) жазатайым оқиғаның басталу фактісін растайтын құжаттар (травматологиялық пункттен анықтама немесе оның медициналық мекеменің мөрімен куәландырылған көшірмесі, медициналық мекеме берген және дәрігердің қолымен және осы мекеменің мөрімен куәландырылған медициналық картадан (ауру тарихынан) үзінді; рентген-сурет не диагнозы растайтын өзге де тексерулердің нәтижелері; сақтандырылушының өзінің қызметтік міндеттерін орындауы кезінде сақтандыру жағдайы басталған кезде-өндірістегі жазатайым оқиға туралы акт немесе уәкілетті тұлғаның қолымен және ұйымның мөрімен расталған осындай актінің көшірмесі, еңбекке жарамсыздық туралы құжат);

3) сақтандырылушының жеке басын куәландыратын құжаттың, ЖСН көшірмелері;

4) Сақтандырушының сұрауы бойынша өзге де құжаттар.

16.4. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру не жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім осы тараудың 16.3-тармағында көзделген барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады.

16.5. Сақтандыру төлемін сақтандырушы қолма-қол ақшасыз төлеммен немесе Сақтандырушының орналасқан жері бойынша қолма-қол ақшамен оң шешім қабылдаған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде сақтандырушы жүргізеді.

16.6. Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы осы қосымша қамту бойынша сақтандыру сомасы шегінде жауапты болады. Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін осы қосымша сақтандыру өтемі бойынша жауапкершілік көлемі жүргізілген төлем мен осы сақтандыру өтемі бойынша сақтандыру шартында көзделген сақтандыру сомасының мөлшері арасындағы айырма шегінде өзінің қолданылуын жалғастыратын болады.

17-тарау. Қосымша сақтандыру өтемі - жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушыны ауруханаға жатқызу - бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудың ерекшеліктері

17.1. Сақтандырылушыны емдеуге жатқызуға әкеп соққан жазатайым оқиғаға қатысты сақтандыру шартының талаптары бойынша сақтандыру жағдайы сақтандырылушыны сақтандыру қорғанысының қолданылу кезеңінде болған жазатайым оқиға нәтижесінде емдеуге жатқызу болып табылады. Бұл ретте сақтандырылушыны емхананың күндізгі стационарына жатқызу сақтандыру жағдайы болып табылмайды және сақтандыру төлемдерін жүзеге асыруға әкеп соқпайды.

17.2. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, Сақтандырылушы сақтандыру жағдайы басталған кезде пайда алушы болып табылады.

17.3. Егер сақтандыру шартында жазатайым оқиға салдарынан сақтандырылушыны емдеуге жатқызу қосымша сақтандыру өтемі ретінде көзделсе, осы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы пайда алушыға емдеуге жатқызудың әрбір күнтізбелік күні үшін емдеуге жатқызудың әрбір күнтізбелік күні үшін сақтандыру шартында белгіленген осы қосымша қамту бойынша сақтандыру сомасының 0,2% мөлшерінде жетінші күннен бастап сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндетті. Егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, бір жазатайым оқиғаның туындауы салдарынан емдеуге жатқызу бойынша сақтандыру төлемінің ең көп күндерінің саны күнтізбелік 60 (алпыс) күнді құрайды.

17.4. Сақтандырушы осы Ережелердің 6-тарауында көзделген мән-жайлар салдарынан еңбекке уақытша жарамсыздық басталған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады.

17.5. Сақтандыру жағдайын растау үшін-сақтанушыны ауруханаға жатқызу үшін сақтанушы мыналарды ұсынуға міндетті:

- 1) сақтандыру шартының көшірмесі;
- 2) Сақтандырылған тұлғаның тегі, аты, әкесінің аты, сақтандыру оқиғасының басталу күні мен мән-жайлары, банктік деректемелері көрсетілетін сақтандыру жағдайының басталғаны туралы жазбаша өтініш;
- 3) стационарлық науқастың ауру тарихынан үзінді көшірме;
- 4) жазатайым оқиғаның басталу фактісін растайтын құжаттар (травматологиялық пункттен анықтама немесе оның медициналық мекеменің мөрімен куәландырылған көшірмесі, медициналық мекеме берген және дәрігердің қолымен және осы мекеменің мөрімен куәландырылған медициналық картадан (ауру тарихынан) үзінді; рентген-сурет не диагнозды растайтын өзге де тексерулердің нәтижелері; сақтандырылушының өзінің қызметтік міндеттерін орындауы кезінде сақтандыру жағдайы басталған кезде-өндірістегі жазатайым оқиға туралы акт немесе уәкілетті тұлғаның қолымен және ұйымның мөрімен расталған осындай актінің көшірмесі);
- 5) еңбекке уақытша жарамсыздық парағының түпнұсқасы (еңбекке уақытша жарамсыздық анықтамасы) не нотариалды куәландырылған көшірмесі;
- 6) сақтандырылушының жеке басын куәландыратын құжаттың, ЖСН көшірмелері;
- 7) пайда алушының жеке басын және банктік деректемелерін куәландыратын құжаттың түпнұсқасы немесе нотариат куәландырған көшірмесі не заңды тұлғаны мемлекеттік тіркеу туралы куәлік, жеке тұлғалар үшін жеке сәйкестендіру нөмірі (бұдан әрі – ЖСН) және заңды тұлғалар үшін бизнес-сәйкестендіру нөмірі (бұдан әрі – БСН).
- 8) Сақтандырушының сұрауы бойынша өзге де құжаттар.

17.6. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру не жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім осы тараудың 17.5-тармағында көзделген барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады.

17.7. Сақтандыру төлемін сақтандырушы қолма-қол ақшасыз төлеммен немесе Сақтандырушының орналасқан жері бойынша қолма-қол ақшамен оң шешім қабылдаған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде сақтандырушы жүргізеді.

17.8. Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушы тиісті сақтандырылушыға осы қосымша қамту бойынша сақтандыру сомасы шегінде жауапты болады. Сақтандыру төлемі жүзеге асырылғаннан кейін осы қосымша сақтандыру өтемі бойынша жауапкершілік

көлемі жүргізілген төлем мен осы өтем бойынша сақтандыру шартында көзделген сақтандыру сомасының мөлшері арасындағы айырма шегінде өзінің қолданылуын жалғастыратын болады.

18-тарау. Сақтандыру шартын тоқтату, оған өзгерістер мен толықтырулар енгізу шарттары

18.1. Сақтандыру шарты келесіде тоқтатылады:

- 1) сақтандыру шартының қолданылу мерзімі өткеннен кейін;
- 2) сақтандырушы жалпы сақтандыру сомасының толық көлемінде сақтандыру төлемін жүзеге асырғаннан кейін;
- 3) сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда.

18.2. Осы тарауда көзделген сақтандыру шартын тоқтату негіздерінен басқа, сақтандыру шарты келесі жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады:

- 1) сақтандыру объектісі өмір сүруін тоқтатқан кезде;
- 2) сақтандыру жағдайының туындау мүмкіндігі жойылып, сақтандыру тәуекелінің болуы сақтандыру жағдайынан өзгеше мән-жайлар бойынша тоқтатылған кезде;
- 3) «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларды қоспағанда, сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату (қызметін мәжбүрлеп тоқтату туралы) туралы сот шешімі заңды күшіне енген кезде;
- 4) уәкілетті органның сақтандырушыны ерікті түрде таратуға рұқсат беру туралы шешімі күшіне енген;
- 5) «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда.

6) сақтандыру сыйлықақысын төлеген кезде сақтандыру сыйлықақысын/кезекті сақтандыру жарнасын бөліп-бөліп төлемеген кезде белгіленген мерзімдер

Көрсетілген жағдайларда, осы тараудың 18.2-тармағының 6) тармақшасын қоспағанда, сақтандыру шарты сақтандыру шартын тоқтату үшін негіз ретінде көзделген мән-жайлар туындаған кезден бастап тоқтатылды деп есептеледі, бұл туралы мүдделі Тарап екінші Тарапты дереу хабардар етуге тиіс.

18.3. Осы тараудың 18.2-тармағының 1)-5) тармақшаларында көзделген негіздер бойынша сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде Сақтандырушының сақтандыру қолданылған уақытқа пропорционалды түрде сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігіне құқығы бар. Сақтандырушы таратылған кезде сақтандыру сыйлықақыларын (жарналарын) қайтару Қазақстан Республикасының сақтандыру және сақтандыру қызметі туралы заңнамасында белгіленген кредиторлардың талаптарын қанағаттандыру кезектілігіне сәйкес жүзеге асырылады.

18.4. Осы тараудың 18.2-тармағының 6) тармақшасында көзделген негіз бойынша сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде төленген сақтандыру сыйлықақысы қайтарылуға жатпайды. Сақтандыру шарты, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, уақыт ішінде төленген сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігіне барабар қолданылады, содан кейін ол автоматты түрде бұзылады, бұл ретте сақтандыру шартын тоқтату туралы хабарлама талап етілмейді.

18.5. Сақтандырушы таратылған кезде сақтандыру сыйлықақыларын (жарналарын) қайтару Қазақстан Республикасының сақтандыру және сақтандыру қызметі туралы заңнамасында белгіленген кредиторлардың талаптарын қанағаттандыру кезектілігіне сәйкес жүзеге асырылады.

18.6. Сақтандыру шартының мерзімінен бұрын тоқтатылуы Сақтандырушының кінәсінен оның талаптарының орындалмауынан туындаған жағдайларда, соңғысы сақтанушыға өзі төлеген сақтандыру сыйлықақысын не сақтандыру жарналарын толығымен қайтаруға міндетті.

18.7. Егер Сақтанушының бас тартуы осы тараудың 18.2-тармағында көрсетілген мән-жайларға байланысты болмаса, сақтанушы сақтандыру шартынан кез келген уақытта бас тартуға құқылы, сақтандырушыға төленген сақтандыру сыйлықақысы не сақтандыру жарналары қайтарылуға жатпайды.

18.8. Сақтанушы-жеке тұлға сақтандыру шартынан бас тартқан жағдайда, ол жасалған күннен бастап күнтізбелік он төрт күн ішінде сақтандырушы сақтанушы-жеке тұлғаға сақтандыру сыйлықақысының (сақтандыру жарналарының) бір бөлігін шегергенде алынған (алған) сақтандыру сыйлықақысын сақтандыру қолданылған уақытқа және сақтандыру шартын бұзуға байланысты сақтандыру сыйлықақысының он пайызынан аспайтын шығындарға барабар қайтаруға міндетті.

19-тарау. Форс-мажор

19.1. Тараптар өрт, дүлей зілзалалар, соғыс, кез келген сипаттағы әскери операциялар, жаппай тәртіпсіздіктер, ереуілдер, блокада, экспортқа немесе импортқа тыйым салу, мемлекеттік органның нормативтік актіні немесе тараптарға тәуелді емес басқа да мән-жайларды қабылдауы салдарынан сақтандыру шарты бойынша міндеттемелерді толық немесе ішінара орындамағаны үшін жауапты болмайды. Міндеттемелерді орындау мерзімі осындай мән-жайлар қолданылатын уақытқа сәйкес кейінге қалдырылады.

20-тарау. Қосымша ережелер

20.1. Сақтандыру шартына барлық өзгерістер мен толықтырулар тараптардың келісімі бойынша енгізіледі және қосымша келісіммен ресімделеді.

20.2. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде туындайтын барлық даулар келіссөздер жолымен шешіледі.

20.3. Тараптар келісімге қол жеткізбеген жағдайда даулар Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес сот тәртібімен қаралады.

20.4. Сақтанушы мен сақтандырушы арасындағы келісім бойынша осы Ережелердің негізінде сақтандыру шартын жасасу кезінде қосымша шарттар көзделуі мүмкін.

№1-қосымша

Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесі

1. Бір жазатайым оқиға салдарынан пайда болған және «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» бір бөлімінде айтылған бірнеше жарақаттар болған жағдайда сақтандыру төлемі сақтандыру төлемінің ең үлкен мөлшерімен жарақаттануды көздейтін бапқа сәйкес жүргізіледі. Егер жарақат белгілі бір бөлімнің бір бабының әртүрлі тармақтарында немесе бір бөлімнің әртүрлі баптарының әртүрлі тармақтарында келтірілген болса, дәл осындай тәртіп қолданылады.
2. Бір жазатайым оқиға нәтижесінде пайда болған және «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» әртүрлі бөлімдерінде келісілген бірнеше жарақаттар болған жағдайда сақтандыру төлемі әрбір жарақат бойынша жеке жүргізіледі, бірақ төлемдердің жалпы сомасы сақтандыру сомасынан аспауға тиіс.
3. «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» бір бабында көрсетілген бір немесе бірнеше жарақаттар болған жағдайда, сақтандыру төлемі жарақаттар санына қарамастан осы бапқа сәйкес бір рет жүргізіледі.
4. Сақтандыру төлемінің мөлшері бір аяқ-қол үшін жарақат алған жағдайда белгіленеді (егер «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінде» өзгеше айтылмаса), екі аяқ-қолдың ұқсас жарақаттары кезінде сақтандыру төлемінің мөлшері екі есе артады.
5. «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» тиісті ескертпелерінде сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындауға, қандай да бір жарақаттың сипатын және аталған кестенің ережелерін қолдану тәртібін айқындауға қатысты өзге де шарттар келтірілуі мүмкін. Жоғарыда келтірілген шарттар тиісті ескертпелердің шарттарымен қайшы келген жағдайда осы ескертпелердің шарттары қолданылады.
6. Сақтандырушы төлемдер кестесінде айтылмаған дене жарақаттары бойынша төлеуден бас тартуға құқылы.

№ р/т	Дене жарақатының сипаты	Сақтандыру төлемінің мөлшері (сақтандыру сомасының %)
1 БӨЛІМ. БАС СҮЙЕК СҮЙЕКТЕРІ, ЖҮЙКЕ ЖҮЙЕСІ		
1.	Бас сүйек сүйектерінің сынуы	
	а) күмбез сүйектерінің сыртқы пластинкасы	5
	б) күмбез	15
	в) негізі	20
	г) күмбезі мен негізі	25
2.	Интракраниальды травматикалық гематомалар	
	а) эпидуральды	10
	б) субдуральды	15
	в) эпидуральды және субдуральды (ми ішілік)	20
3.	Мидың зақымдануы	
	а) мидың көгеруі, субарахноидты қан кету	10
	б) бас сүйек қуысының алынбаған бөгде денелері (тігісті және пластикалық материалды қоспағанда)	15
	в) ми затының мелжемдеуі (симптоматологияны көрсетпей)	50

Ескертпелер:

1. Егер бас сүйек-ми жарақатына байланысты бас сүйек сүйектеріне, миға және оның қабықтарына хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

2. Бір сақтандыру жағдайының нәтижесінде бір бапта көрсетілген дене жарақаттары орын алған жағдайда, сақтандыру төлемі ең ауыр дене жарақатын ескеретін тармақшалардың бірі бойынша төленеді. Әртүрлі баптарда көрсетілген дене жарақаттары кезінде сақтандыру төлемі олардың әрқайсысын есепке ала отырып, жинақтау жолымен жүзеге асырылады.

Ескерту: бас миының жарақаты салдарынан көру өткірлігі төмендеген немесе есту қабілеті төмендеген кезде сақтандыру төлемі осы жарақатты және көрсетілген асқынуларды ескере отырып, тиісті баптар бойынша жиынтықтау жолымен төленеді.

4.	Бір немесе бірнеше ми нервтерінің перифериялық жарақаты	10
----	---	----

Ескерту: егер бас сүйегінің негізі сынған кезде бас сүйек-ми нервтерінің зақымдануы орын алса, сақтандыру сомасы 1-бап бойынша төленеді; 4-бап бұл ретте қолданылмайды.

5.	Жұлынның жарақаты кез-келген деңгейде, жылқы құйрығы	
	а) ішінара алшақтық	50
	б) жұлынның толық үзілуі	100

Ескерту: егер омыртқа мен жұлынның жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

6.	Мойын, иық, бел, сакральды өрімнің жарақаты (үзіліс, жарақат)	
	а) өрімнің ішінара үзілуі	40
	б) өрімнің үзілісі	70

Ескерту: жарақатқа байланысты туындаған невралгиялар, нейропатиялар сақтандыру төлеміне негіз бермейді.

7.	Үзіліс нервтердің:	
	а) бір кәрі жілік, шынтақ немесе орта деңгейінде білезік буыны мен білек, кіші жіліктік немесе үлкен жіліктік	10
	б) екі және одан көп: кәрі жілік, шынтақ, орта деңгейінде білезік буыны мен білек, кіші жіліктік және үлкен жіліктік нервтер	20
	в) бір: қолтық астылық, кәрі жілік, шынтақ, орта деңгейінде шынтақ буынының және иықтың, құйымшақ және жамбас	25
	г) екі және одан көп: қолтық астылық, кәрі жілік, шынтақ, орта деңгейінде шынтақ буынының және иықтың, құйымшақ және жамбас	40

Ескерту: аяқ, саусақ және қол деңгейіндегі нервтердің жарақаты сақтандыру төлеміне негіз бермейді

2 бөлім. КӨРУ ОРГАНДАРЫ

8.	Бір көздің аккомодациясының сал ауруы	15
9.	Гемиянопия (бір көздің көру аймағының жартысының пролапсы), көз алмасының бұлшық еттерінің жарақаты (травматикалық страбизм, птоз, диплопия)	15
10.	Бір көздің көру өрісінің тарылуы (концентрлі емес және концентрлі)	10
11.	Бір көздің пульсирленген экзофтальмы	10
12.	Көру өткірлігінің төмендеуіне әкелмейтін көз жарақаты:	
	а) көз алмасының енетін жарақаты, 2,3 дәрежелі күйік, гемофтальм	5

Ескертпелер:

1. Дәрежесі көрсетілмеген көздің күйіп қалуы, сондай-ақ патологиялық өзгерістерге әкеп соқпаған 1-дәрежелі көздің күйіп қалуы сақтандыру төлеміне негіз бермейді.

2. Егер 12-бапта аталған жарақаттар көру өткірлігінің төмендеуіне әкеп соқтырса, сақтандыру сомасы 17-бапқа сәйкес төленеді; 12-бап бұл ретте қолданылмайды. Егер көз алмасының жарақатына байланысты 12-бап бойынша сақтандыру төлемі жүзеге асырылса, ал болашақта жарақат көру өткірлігінің төмендеуімен қиындаса және бұл сақтандыру төлемін үлкен мөлшерде жүзеге асыруға негіз болса, бұрын жүзеге асырылған сақтандыру төлемінің сомасы ұсталады.

3. Көру өткірлігінің төмендеуіне әкеп соқпаған көз қабығындағы үстірт бөгде денелер, көгеру, көз алмасының контузиясы сақтандыру төлеміне негіз бермейді.

13.	Бір көздің жас жолдарының жарақаты, бұл жас жолдарының функциясының бұзылуына әкеледі.	5
<i>Ескертпе: егер көз жарақатынан кейін 3 ай өткен соң көз дәрігері 8, 9, 10, 11, 13-бапта аталған патологиялық өзгерістер бар екенін және көру өткірлігінің төмендегенін анықтаса, сақтандыру төлемі барлық салдарларды ескере отырып, жиынтықтау жолымен жүргізіледі, бірақ бір көз үшін сақтандыру сомасының 50% - нан аспайды.</i>		
14.	Көз (көздер) жарақаты:	
	а) 0,01-ден төмен емес көру қабілеті бар бір көздің немесе екі көздің көру қабілетінің толық көрмеуі	100
	б) бір көздің толық көрмеуі	50
15.	Көз алмасының жарақаты салдарынан соқыр көзді алып тастау	10
16.	Орбитаның сынуы	10
17.	Көру өткірлігінің төмендеуі (1-кестені қараңыз.)	
<i>Ескертпелер:</i>		
1. Жарақат салдарынан көру өткірлігінің төмендеуіне және басқа да салдарға байланысты сақтандыру төлемі туралы шешім емдеу аяқталғаннан кейін, бірақ жарақатқа әкеп соққан жазатайым оқиға болған күннен бастап 3 айдан ерте емес қабылданады. Осы мерзім аяқталғаннан кейін Сақтанушы екі көздің көру өткірлігін (түзетуді қоспағанда) және дене жарақатының басқа салдарын анықтау үшін көз дәрігеріне жіберіледі. Мұндай жағдайларда 12, 13, 16-баптар бойынша жарақаттарды ескере отырып, алдын ала сақтандыру төлемі жүргізілуі мүмкін.		
2. Егер жарақат алғанға дейін жарақат алған көздің көру өткірлігі туралы ақпарат болмаса, онда шартты түрде қарастырған жөн, ол жарақатсыз көзбен бірдей болды. Алайда, егер жарақаттанбаған көздің көру өткірлігі жарақаттанғаннан төмен болса, шартты түрде қарастырған жөн, жарақаттанған көздің көру өткірлігі 1,0 болды		
3. Егер жарақат екі көзге де зақым келтірсе және жарақат алғанға дейін олардың көру қабілеті туралы ақпарат болмаса, олардың көру өткірлігі 1,0 болды деп болжау керек.		
4. Егер көру өткірлігінің жарақаттан кейінгі төмендеуіне байланысты жасанды линза имплантацияланған немесе түзеткіш линза қолданылған жағдайда, сақтандыру төлемі операцияға дейінгі көру өткірлігін ескере отырып жүзеге асырылады.		
3 бөлім. ЕСТУ МҮШЕЛЕРІ		
18.	Құлақ жарғағының жарақаты:	
	а) құлақ жарғағының 1/3 бөлігіне дейін болмауы	5
	б) құлақ жарғағының 1/3 – ½ бөлігінің болмауы.	7
	в) құлақ жарғағының ½ бөлігінен артық болмауы	20
<i>Ескертпе: 18-бап (а, б, в) бойынша сақтандыру төлемі туралы шешім жара жазылғаннан кейін жүргізілген куәландыру деректерінің негізінде қабылданады.</i>		
19.	Есту қабілетінің төмендеуіне әкелетін бір құлақтың жарақаты	
	а) 1-ден 3 м-ге дейінгі қашықтықта сыбырлап сөйлеу (500, 1000, 4000 Гц жиілігіне байланысты аудиограмма деректері бойынша 30-50 дБ-ға төмендеу)	5
	б) сыбырлау-0, 1 м-ге дейін сөйлесу (500, 1000, 4000 Гц жиіліктеріне байланысты аудиограмма деректері бойынша 60-80 дБ-ға төмендеу)	15
	в) толық саңырау (ауызекі сөйлеу-0)	40
<i>Ескерту: есту жарақатының салдарынан төмендеуіне байланысты сақтандыру төлемі туралы шешім емдеу аяқталғаннан кейін, бірақ аспаптық зерттеулердің деректері бойынша жарақат алған күннен бастап 3 айдан ерте емес қабылданады. Осы мерзім өткеннен кейін сақтанушы ауыр жарақаттың салдарын анықтау үшін ЛОР маманына жіберіледі.</i>		
4 бөлім. ТЫНЫС АЛУ ЖҮЙЕСІ		
20.	Мұрын сүйектерінің, шеміршегінің сынуы, шығуы	1
21.	Мұрын сүйектерінің, шеміршегінің сынуы, шығуы, алдыңғы маңдай қабырғасы, гаймор қойнауы, торлы сүйек кеңсірігінің сынуы, шығуы	5
<i>Ескертпе: егер мұрын сүйектерінің, шеміршектерінің сынуына, орнынан қозғалып кетуіне байланысты оның орнынан қозғалуы орын алса және ол медициналық мекеменің анықтамасымен, куәландыру нәтижелерімен</i>		

расталса, сақтандыру төлемі 20 және 48-баптар бойынша (егер осы бапты қолдануға негіз болса) жинақтау жолымен жүргізіледі.

22.	Кеуде қуысы мен оның мүшелерінің жарақаты	
	а) өкпе жеткіліксіздігі (жарақат алған күннен бастап 3 ай өткен соң)	10
	б) өкпенің бір бөлігін, жартысын алып тастау	40
	в) бір өкпені алып тастау	60

Ескертпе: 22-баптың Б), в) тармағы бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде 22-баптың а) тармағы қолданылмайды

23.	1. Төс сүйегінің сынуы	5
	2. Қабырғалардың сынуы	
	а) бір	3
	б) екі-үш	5
	в) төрт-бес	10
	г) алты-сегіз	15
	д) тоғыз-он	20
	е) оннан астам қабырғаның сынуы	25
24.	Жарақатқа байланысты кеуде қуысының ену жарақаты, торакоскопия, торакоцентез, торакотомия	
	а) торакотомия жүргізуді талап етпейтін, кеуде қуысы органдарының дене жарақатынсыз еніп кететін жарасына байланысты жүргізілген торакоскопия, торакоцентез	5
	Торакотомия	
	б) кеуде қуысы мүшелерінің дене жарақаты болмаған кезде	10
	в) кеуде қуысы мүшелерінің зақымдануы кезінде	15
	г) қайталанатын торакотомиялар (олардың санына қарамастан)	5

Ескертпелер:

1. Егер кеуде қуысы мен оның мүшелерінің жарақаттануына байланысты өкпені немесе оның бір бөлігін алып тастау жүргізілсе, сақтандыру төлемі 22-бапқа сәйкес жүзеге асырылады; бұл ретте 24-бап қолданылмайды

2. Егер кеуде қуысының жарақатына байланысты торакоскопия, торакоцентез, торакотомия жүргізілсе, сақтандыру төлемі ең күрделі араласуды ескере отырып бір рет жүзеге асырылады.

25.	Көмейдің, трахеяның, қалқанша шеміршектің жарақаты, тіласты сүйектің сынуы, жоғарғы тыныс жолдарының күйіп қалуы, функциялардың бұзылуына әкелмеген.	2
26.	Көмейдің, трахеяның, тіл асты сүйегінің, қалқанша шеміршектің жарақаты, жарақатқа байланысты жасалған трахеотомия	
	а) дауыстың жоғалуы, жарақаттан кейін кемінде 3 ай бойы трахеотомиялық түтік кию	5
	б) дауыстың жоғалуы, жарақаттан кейін кемінде 6 ай бойы трахеотомиялық түтік кию	10

Ескерту: 26-бап бойынша сақтандыру төлемі 25-бап бойынша жарақатқа байланысты жүзеге асырылған сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі, егер сақтанушы өз өтінішінде жарақат көмей немесе трахея функциясының бұзылуына әкеп соқтырғанын көрсеткен жағдайда, жарақаттан кейін 3 ай өткен соң маманның қорытындысын алу қажет. Осы мерзімнен бұрын сақтандыру төлемі 25-бап бойынша жүргізіледі.

5-бөлім. ЖҮРЕК-ТАМЫР ЖҮЙЕСІ

27.	Жүрек, оның қабықшалары мен ірі магистральдық тамырларының жарақаты, жүрек-қан тамырлары жеткіліксіздігіне әкеп соқпаған.	10
28.	Жүрек, оның қабықшалары мен ірі магистральдық тамырларының жарақаты, жүрек-қан тамырлары жеткіліксіздігіне әкелген	
	а) 1 -дәрежелі	5
	б) 2-3 дәрежелі	10

Ескерту: егер анықтамада жүрек-қан тамырлары жеткіліксіздігінің дәрежесі көрсетілмесе, 28-бап бойынша сақтандыру төлемі жүргізілмейді

29.	Ірі перифериялық тамырлардың жарақаты (қан айналымының бұзылуына әкелмеген) :	
	а) иық, жамбас	10
	б) білек, жіліншік	5
30.	Қан тамырларының жеткіліксіздігіне алып келген ірі перифериялық тамырлардың жарақаты	10

Ескертпелер:

1. Ірі магистральды тамырларға мыналар жатады: қолқа, өкпе, атаусыз, каротид артериялары, ішкі мойын тамырлары, жоғарғы және төменгі қуыс тамырлары, қақпалық көктамыр және ішкі ағзалардың қан айналымын қамтамасыз ететін магистральды тамырлар.

Ірі перифериялық тамырларға мыналар жатады: бұғаналық, қолтықасты, иық, шынтақ және кәрі жілік артериялары, мықын, тізеасты, үлкен асықты жіліктің алдыңғы және артқы жілінішік артериялары; иық, бұғанаасты, қолтықасты, мықым және тізеасты тамырлар.

2. Егер төлем туралы өтініште жарақат жүрек-қан тамырлары функциясының бұзылуына әкеліп соқтырғаны көрсетілсе, маманның қорытындысын алу қажет.

3. Егер осы баптарда көрсетілген жарақаттың асқынулары жарақаттан кейін 3 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, 28, 30-бап бойынша сақтандыру төлемі қосымша жүргізіледі. Осы мерзімнен бұрын сақтандыру төлемі 27,29-бап бойынша жүргізіледі.

4. Егер ірі тамырлардың жарақаттануына байланысты қан тамырларын қалпына келтіру мақсатында операциялар жүргізілсе, қосымша сақтандыру сомасының 5% мөлиерінде сақтандыру төлемі бір рет жүзеге асырылады.

6 бөлім. АС ҚОРЫТУ МҮШЕЛЕРІ

31.	Жоғарғы жақтың, бет сүйектің немесе төменгі жақтың сынуы	
	а) Бір сүйектің сынуы	5
	б) екі немесе одан да көп сүйектердің сынуы немесе бір сүйектің қос сынуы	10

Ескерту: тістерді жоғалту кезінде пайда болған альвеолярлы процестің сынуы сақтандыру төлеміне негіз бермейді.

32.	Жақ сүйегінің жарақаты, келесіге әкеп соққан:	
	а) жақтың бөліктері (альвеолярлы процесті қоспағанда)	40
	б) төменгі жақтың толық болмауы	80

Ескертпелер:

1. Төменгі жақтың жалпы ақауына немесе жақтың бір бөлігінің болмауына байланысты сақтандыру төлемі кезінде олардың санына қарамастан тістердің жоғалуы да қосылады.

2. Жақ жарақаты ауыз қуысының басқа мүшелерінің жарақатымен бірге жүретін жағдайларда (33-бап) сақтандыру төлемі түрінде төленуге жататын сақтандыру сомасының пайызы осы зақымдарды есепке ала отырып, тиісті баптар бойынша жиынтықтау жолымен айқындалады.

3. 32-бап бойынша сақтандыру төлемі кезінде жедел араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі жүргізілмейді.

33.	Тілдің жарақаты, келесіге әкеп соққан:	
	а) тіл ұшының болмауы	5
	б) тілдің дистальды үштен бірінің болмауы	10
	в) тілдің орта үштен бір деңгейінде болмауы	20
	г) түбір деңгейінде тілдің болмауы немесе тілдің толық болмауы	50
34.	Жұтқыншақтың, өңештің, асқазанның, ішектің жарақаты (жаралануы, жарылуы, күйіп қалуы), сондай-ақ осы зақымдануларға байланысты немесе өңештен, асқазаннан бөгде заттарды алып тастау мақсатында, функционалдық бұзылуларға әкеп соқпаған эзофагогастроскопия.	5
35.	Өңештің жарақаты (жарақат, жыртылу, күйік) ,	
	а) өңештің тарылуына себеп болды	40

	б) өңештің бітелуі (гастростома болған кезде), сондай-ақ өңеш пластикасынан кейінгі жағдай	80
<i>Ескерту: 35-бап бойынша сақтандыру төлемінің мөлшері жазатайым оқиға болған күннен бастап 6 айдан ерте емес айқындалады. Осы мерзімнен бұрын сақтандыру төлемі 34-бап бойынша алдын ала жүзеге асырылады және оның мөлшері 35-бап бойынша төлеуге жататын сақтандыру төлемінің мөлшерінен шегеріледі.</i>		
36.	Алдыңғы іш қабырғасының, диафрагманың немесе операциядан кейінгі тыртық аймағында дене жарақаты орнында пайда болған грыжа, егер операция жарақатқа байланысты жасалса немесе мұндай грыжаға операциядан кейінгі жағдай.	5
<i>Ескерту:</i> 1. 36-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер аталған бап бойынша грыжа осы жарақаттың тікелей салдары болып табылса, іш қуысы мүшелерінің жарақаттануына байланысты айқындалған сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылады. 2. Ауырлықты көтеру салдарынан пайда болған іштің грыжалары (кіндік, ақ сызық, шап және шап-скротальды) сақтандыру төлеміне негіз бермейді.		
37.	Бауыр жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан	
	а) хирургиялық араласуды қажет етпейтін бауырдың капсулалық жарылуы, гепатит, жарақатқа байланысты тікелей дамыған сарысулық гепатит	5
	б) бауыр жеткіліксіздігі	10
38.	Бауырдың, өт қабының жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) бауырдың жыртылуын тігу немесе өт қабын алып тастау	15
	б) бауырдың бір бөлігін алып тастау	20
	в) бауыр мен өт қабының бір бөлігін алып тастау	30
39.	Көкбауырдың жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) хирургиялық араласуды қажет етпейтін көкбауырдың капсулалық жарылуы	5
	б) көкбауырды алып тастау	30
40.	Асқазанның, ұйқы безінің, ішектің, шажырқайдың жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) асқазан, ішек, ұйқы безінің резекциясы	30
	б) асқазанды алып тастау	60
<i>Ескертпелер:</i> 1. Осы бөлімнің бір бабының бірнеше тармақтарында аталған жарақат салдарлары туындаған жағдайда, сақтандыру төлемі сақтандыру төлемінің ең үлкен мөлшерін көздейтін олардың біріне сәйкес жүзеге асырылады 2. Әр түрлі баптарда көрсетілген жарақат салдарлары туындаған жағдайда сақтандыру төлемі әрбір бапты ескере отырып, жинақтау жолымен жүргізіледі.		
41.	Іш қуысының жарақаты, оның салдары келесіге әкеп соққан:	
	а) лапароскопия (лапароцентез)	5
	б) іш мүшелерінің жарақатына күдік болған кезде лапаротомия (оның ішінде лапароскопиямен, лапароцентезбен)	5
	в) іш мүшелерінің зақымдануы кезіндегі лапаротомия (оның ішінде лапароскопиямен, лапароцентезбен)	10
<i>Ескертпе: егер іш қуысы органдарының жарақаттануына байланысты 38-40-бап бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін негіздер болса, сақтандыру төлемі көрсетілген Бапқа сәйкес ғана жүргізілді тиіс жағдайларды қоспағанда, 41-бап қолданылмайды.</i>		
7-бөлім. ЗӨР ШЫҒАРУ ЖӘНЕ ЖЫНЫС ЖҮЙЕЛЕРІ.		
42.	Бүйрек жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) бүйректің көгеруі, хирургиялық араласуды қажет етпейтін бүйректің капсулалық жарылуы	5

	б) бүйректің бір бөлігін алып тастау	20
	в) бүйректі алып тастау	50
43.	Зәр шығару жүйесі мүшелерінің жарақаты (бүйрек, несеппағар, қуық, уретра)	
	а) қуық көлемінің кішірейуі	10
	б) несеппағардың, уретраның тарылуы	20
	в) ұзақ ұсақтау синдромы (травматикалық токсикоз, апат синдромы, ыдырау синдромы, созылмалы бүйрек жеткіліксіздігі).	30
	г) несеппағардың, уретраның бітелуі.	40

Ескертпелер:

1. Егер жарақат салдарынан зәр шығару жүйесінің бірнеше органдарының қызметі бұзылса, сақтандыру төлемінің мөлшері дене жарақатының неғұрлым ауыр салдарын ескеретін 43-баптың бір тармағы бойынша айқындалады.

2. 43-баптың тармақтарында аталған жарақат салдарына байланысты сақтандыру төлемі, егер бұл асқынулар жазатайым оқиғадан кейін 3 ай өткен соң болған жағдайда жүргізіледі. Осы мерзімнен бұрын сақтандыру төлемі 42-бап бойынша жүзеге асырылады және оның мөлшері 43-бап бойынша төлеуге жататын сақтандыру төлемінің мөлшерінен шегеріледі.

44.	Зәр шығару жүйесі мүшелерінің жарақаттануына байланысты жасалған хирургиялық араласулар.	5
-----	--	---

Ескертпе: егер жарақатқа байланысты бүйректі немесе оның бір бөлігін алып тастау жүргізілсе, сақтандыру төлемі 42-бап б), в) тармақ бойынша жүзеге асырылады, 44-бап бұл ретте қолданылмайды.

45.	Жыныстық жүйенің жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) бір аналық безді, жатыр түтігін, аталық безді алып тастау	15
	б) екі аналық безді, екі жатыр түтікті, аталық безді, жыныс мүшесін алып тастау	30
	в) жастағы әйелдерде жатырды алып тастау	
	40 жасқа дейін	50
	40 жастан 50 жасқа дейін	30
	50 жас және одан жоғары	15
	г) еркектік жыныс мүшесін және екі аталық безді алып тастау	50

8 бөлім. ЖҰМСАҚ ТІНДЕР

46.	Беттің жұмсақ тіндерінің, мойынның алдыңғы - бүйір бетінің, жақасты аймақтың, құлақ жарғағының жарақаты, емделуден кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) ауданы 1,0 см ² -ден 5 см ² -ге дейін немесе ұзындығы 5-10 см болатын тыртықтардың пайда болуы, кең пигментті дақтар	5
	б) бет косметикасының күрт бұзылуы (ауданы 5-10 см ² немесе ұзындығы 10-15 см тыртықтың пайда болуы)	10
	в) беттің деформациясы (10 см ² -ден асатын немесе ұзындығы 15 см-ден асатын тыртықтардың пайда болуы)	25

Ескертпелер:

1. Косметикалық көрінетін тыртықтарға қоршаған теріден түсі бойынша ерекшеленетін, оның бетінен тартылған немесе шығып тұрған, тіндерді қатайтатын тыртықтар жатады. Кейінсіздендіру - бұл механикалық, химиялық, термиялық және басқа да зорлық-зомбылық әсерлері салдарынан адамның табиғи түрінің күрт өзгеруі.

2. Егер фрагменттердің қозғалуымен бет сүйектерінің сынуына байланысты операция жасалса (ашық репозиция), салдарында бетте тыртық пайда болса, егер бұл тыртық косметиканы белгілі бір дәрежеде бұзса, сақтандыру төлемі сынық пен операциядан кейінгі тыртықты ескере отырып жүзеге асырылады.

3. Күйіп қалған жағдайда сақтандыру төлемі №2 кестеге сәйкес жүргізіледі.

47.	Бас терісінің, дененің, аяқ-қолдардың жұмсақ тіндерінің жарақаттары, емделгеннен кейін дене көлемінің келесі пайыздағы тыртықтарының пайда болуына әкелген	
-----	--	--

	а) дене көлемінің 5 см 2-ден 1% - на дейін	5
	б) денекөлемінің 1% - дан 2,0% - на дейін	10
	в) дене көлемінің 3,0% - дан 4,0% - на дейін	15
	г) дене көлемінің 5,0-ден 10,0% - на дейін	20
	д) дене көлемінің 10% - дан астамы және одан да көп	35

Ескертпелер:

1. Зерттелушінің дене бетінің 1% - ы оның қолы мен саусақтарының алақан бетінің ауданына тең. Бұл аймақ білезік буынынан III саусақтың тырнақ фалангасының жоғарғы жағына дейін өлшенетін қолдың ұзындығын метакарпальды сүйектердің II - Y бастары деңгейінде өлшенетін енге көбейту арқылы шаршы сантиметрмен анықталады (I саусақты қоспағанда).

2. Тыртықтардың ауданын анықтау кезінде терінің зақымдалған аймағының ақауын ауыстыру үшін тері трансплантаты алынған жерде пайда болған тыртықтарды ескеру қажет.

3. Егер сақтандыру төлемі операциялық араласулар үшін жүргізілсе (ашық зақымданулар кезінде, сіңірлерді пластиктеу кезінде, тамырларды, нервтерді тігу кезінде және т.б.), 47-бап қолданылмайды.

4. 46, 47-бап бойынша сақтандыру төлемі туралы шешім жара беттері жазылғаннан кейін жүргізілген, бірақ жазатайым оқиғадан кейін 3 (үш) айдан ерте емес қуаландыру деректері ескеріле отырып қабылданады.

5. Күйіп қалған жағдайда сақтандыру төлемі №2 кестеге сәйкес жүргізіледі.

48.	Жұмсақ тіндердің жарақаты:	
	қолдың саусақтарын қоспағанда, сіңірлердің, байламдардың жыртылуы	5

9 бөлім. ОМЫРТҚА

49.	Омыртқа (сегізкөз бен құйымшақты қоспағанда) денелерінің, доғаларының және буынды өсінділерінің сынуы, сынуы немесе таюы, жартылай тайып кетуі:	
	а) бір-екі:	20
	б) үш-бес	40
	в) алты және одан да көп	60
50	Омыртқааралық байламдардың жарылуы (емдеу мерзімі кемінде 14 күн болғанда), омыртқалардың жартылай таюы (құйрық сүйегінен басқа)	5

Ескерту: омыртқаның тайып кетуінің қайталануы кезінде сақтандыру төлемі жүзеге асырылмайды.

51.	Сегізкөздің сынуы	10
52.	Құйымшақтың дене жарақаттары:	
	а) құйымшақ омыртқаларының тайып кетуі	5
	б) құйымшақ омыртқаларының сынуы	10

Ескертпелер:

1. Егер омыртқаның (оның ішінде сакрум мен құйрықтың) жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының 10% мөлшерінде қосымша сақтандыру төлемі бір рет жүзеге асырылады.

2. Егер омыртқалардың сынуы немесе жартылай тайып кетуі жұлынның жарақаттануымен бірге жүрсе, сақтандыру төлемі екі зақымдануды ескере отырып, жинақтау арқылы жүзеге асырылады

3. Егер бір жарақаттың салдарынан омыртқа денесінің сынуы, байламдардың жарақаты, көлденең немесе иірімді процестердің сынуы орын алса, сақтандыру төлемі ең ауыр жарақатты бір рет көздейтін бап бойынша төленуге тиіс.

10 бөлім. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ЖАУЫРЫН, БҰҒАНА

53.	Жауырын, бұғанының сынуы, акромиалды-бұғаналық, кеуде-бұғаналық буындардың толық немесе ішінара үзілуі:	
	а) бір сүйектің сынуы, тайып кетуі, бір буынның үзілуі	5
	б) екі сүйектің сынуы, бір сүйектің қос сынуы, екі буынның үзілуі немесе сынуы, бір сүйектің шығуы және бір буынның үзілуі, бұғананың сынуы	10

	в) екі буынның үзілуі және бір сүйектің сынуы, екі сүйектің сынуы және бір буынның үзілуі	15
	г) бітіспеген сынық (жалған буын)	15

Ескертпелер:

1. Егер 53-бапта көрсетілген зақымдарға байланысты жедел араласулар жүргізілген жағдайда, сақтандыру сомасының 5% мөлшерінде бір рет қосымша сақтандыру төлемі жүргізіледі

2. Егер жарақаттың бұл асқынуы 53а), б), в) тармақтарына сәйкес жазатайым оқиғадан кейін 6 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, біріктірілмеген сыныққа (жалған буынға) байланысты сақтандыру төлемі жүзеге асырылады. Бұл төлем қосымша болып табылады, бір рет жүргізіледі.

11-БӨЛІМ. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ИЫҚ БУЫНЫ

54.	Иық буыны аймағының жарақаттары (жауырын ойығының буыны, иық сүйегінің басы, анатомиялық, хирургиялық мойын, бұдырмактар, буын қапшығы).	
	а) сіңірлердің үзілуі, буын капсулалары, сүйек фрагменттерінің үзілуі, оның ішінде үлкен бұдырмақ, жауырынның буын қуысының сынуы	5
	б) иықтың сынуы (анатомиялық, хирургиялық мойынның басы), иықтың сынуы	10
55.	Иық белдеуінің жарақаттары:	
	а) буында қозғалыстың болмауы (анкилоз)	20
	б) буындардың резекциясы салдарынан «салбырап тұрған» иық буыны	40

Ескертпелер:

1. 55-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер осы бапта аталған асқынуларды медициналық мекеме жарақат алғаннан кейін 6 ай өткен соң анықтаса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, иық буыны саласындағы зақымдануларға байланысты жүзеге асырылған сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі.

2. Егер иық буынының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

12 бөлім. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ИЫҚ

56.	Иық сүйегінің сынуы:	
	а) буын аймағын қоспағанда, кез келген деңгейде (жоғарғы, орта, төменгі үштен бір бөлігі)	10
	б) қос сынық:	20
57.	Иық сүйегінің сынуы, бұл бітіспеген сынықтың (жалған буынның) пайда болуына әкелсе	30

Ескертпелер:

1. 57-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер аталған асқынулар жарақат алғаннан кейін 3 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса, иық жарақатына байланысты жүзеге асырылған сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі.

2. Егер иық аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының 10% - ы бір рет қосымша төленеді.

58.	Жоғарғы қолдың травматикалық ампутациясы немесе ампутацияға әкелетін ауыр зақым:	
	а) жауырынды иықпен қоса, бұғанағы немесе олардың бөлігімен	70
	б) кез келген деңгейде иықты	50
	в) иық деңгейіндегі жалғыз қолды	70

Ескерту: егер сақтандыру төлемі 58-бап бойынша төленсе, операциялық араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді.

13 БӨЛІМ. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ШЫНТАҚ БУЫНЫ

59.	Шынтақ буынының жарақаттары		
	а) сүйек фрагменттерінің, оның ішінде иық сүйегінің айдаршық сіңірлердің үзілуі, кәрі жілік сүйегінің немесе шынтақтың сынуы, білектің шығуы	5	
	б) кәрі жілік пен шынтақ сүйегінің сынуы	10	
	в) иық сүйегінің сынуы	10	
	г) кәрі жілік пен шынтақ сүйектері бар иық сүйегінің сынуы.	20	
Ескертпе: егер бір жазатайым оқиганың салдарынан 59-бапта санамаланған түрлі дене жарақаттары орын алса, сақтандыру төлемі неғұрлым ауыр жарақатты есепке алатын тармаққа сәйкес жүргізіледі.			
60.	Шынтақ буынының зақымдануы.		
	а) буында қозғалыстың болмауы (анкилоз)	20	
	б) «салбырап тұрған» шынтақ буыны (оны құрайтын сүйектердің буын беттерін резекциялау салдарынан)	30	
Ескертпелер:			
1. 60-бап бойынша сақтандыру төлемі шынтақ буыны аймағының зақымдануына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылады, егер бұл буындағы қозғалыстардың бұзылуын медициналық мекеме жазатайым оқиғадан кейін 6 ай өткен соң анықтаса және осы мекеменің анықтамасымен расталса			
2. Егер шынтақ буыны аймағының жарақаттануына байланысты хирургиялық араласулар жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.			
14 БӨЛІМ. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: БІЛЕК			
61.	Буын аймағынан басқа кез келген деңгейде білек сүйектерінің сынуы (жоғарғы, ортаңғы, төменгі үштен бірі):		
	а) бір сүйектің сынуы, тайып кетуі	5	
	б) екі сүйектің сынуы, бір сүйектің қос сынуы	10	
62.	Білек сүйектерінің бітіспеген сынуы (жалған буын):		
	а) бір сүйек	15	
	б) екі сүйек	30	
Ескерту: 62-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер жарақаттың бұл асқынуы жазатайым оқиға басталғаннан кейін 9 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, білек жарақатына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылады.			
63.	Травматикалық ампутация немесе келесі ауыр зақымға әкеп соққан:		
	а) кез келген деңгейде білек ампутациясына	40	
	б) шынтақ буынындағы экзартикуляцияға	50	
	в) білек деңгейіндегі жалғыз қолдың ампутациясына	60	
Ескертпелер:			
1. Егер білек аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.			
2. Егер сақтандыру төлемі 63-бап бойынша жүзеге асырылса, операциялық араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді.			
15- БӨЛІМ. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: КӘРІ ЖІЛІК- БІЛЕЗІК БУЫНЫ			
64.	Кәрі жілік-бөлезік буыны аймағының жарақаттары.		
	а) білектің бір сүйегінің сынуы, бізтәрізді өсінді (өсінділердің) үзілуі, сүйек фрагментінің (фрагменттерінің)үзілуі	5	
	б) білектің екі сүйегінің сынуы	10	
	в) қолдың перилунарлы тайып кетуі	1	
65.	Бұл буында қозғалыстың болмауына (анкилоз) әкелген кәрі жілік-білезік буыны аймағының жарақаты		15
Ескертпелер:			

1. 65-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер буындағы қозғалыстардың жоқтығын медициналық мекеме жазатайым оқиға басталғаннан кейін 6 ай өткен соң анықтаған және осы мекеменің анықтамасымен расталған жағдайда жүргізіледі.

2. Егер білезік буыны аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.

16 бөлім. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: БІЛЕЗІК

66.	Білек сүйектерінің сынуы, бір қолдың алақан сүйектері:	
	а) бір сүйек (қайықтәрізді сүйекті қоспағанда)	2
	б) екі немесе одан да көп сүйектер (қайықтәрізді сүйекті қоспағанда)	5
	в) қайықтәрізді сүйек	5

Ескертпелер:

1. Егер қолдың жарақаттануына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе (бөгде заттарды бастапқы өңдеуді және жоюды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.

2. Білек сүйектерінің (алақан сүйектердің) және қайықтәрізді сүйектің бір жарақаты салдарынан сынған (жартылай тайып кетуі) жағдайда сақтандыру төлемі әрбір дене жарақатын есепке ала отырып, жинақтау жолымен жүргізіледі.

67.	Қолдың жарақаты:	
	а) бір немесе бірнеше сүйектердің бітіспеген сынуы (жалған буын)	5
	б) барлық саусақтарды жоғалту, білектің немесе білек буынының алақан сүйектерінің деңгейінде ампутация	50
	в) жалғыз қолдың ампутациясы	50

Ескертпе: білек сүйектерінің немесе алақан сүйектердің (жалған буынның) бітіспеген сынуына байланысты сақтандыру төлемі, егер жарақаттың бұл асқынуы жазатайым оқиға басталғаннан кейін 6 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, қосымша 67 а-бап бойынша жүзеге асырылады. Егер сақтандыру төлемі 67 Б. бойынша жүзеге асырылса), операциялық араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді.

17-бөлім. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ҚОЛДЫҢ САУСАҚТАРЫ-БІРІНШІ САУСАҚ

68.	Саусақ жарақаты, кейіннен келесіге әкеп соққан:	
	а) саусақтың сынуы.	3

Ескертпелер:

1. Тырнақмаңындағы валиктің іріңді қабынуы (паронихия) сақтандыру төлемін жүзеге асыруға негіз бермейді.

2. Егер фалангтың (фалангтардың) сынуына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.

69.	Саусақ жарақаты, кейіннен келесіге әкеп соққан:	
	а) буындағы қозғалыстардың болмауы	5

Ескертпе: 1 саусақтың функцияларының бұзылуына байланысты сақтандыру төлемі, егер саусақтың буынында (буындарында) қозғалыстардың болмауын медициналық мекеме жазатайым оқиға басталғаннан кейін 6 ай өткен соң анықтаған және осы мекеменің анықтамасымен расталған жағдайда, оның жарақатына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі.

70.	Саусақ жарақаты, кейіннен келесіге әкеп соққан:	
	а) фалангааралық буын деңгейіндегі ампутация (тырнақ фалангасының)	5
	б) негізгі фаланга, алақан-фалангалық буын деңгейіндегі ампутация	15
	в) алақан сүйекпен немесе оның бір бөлігімен саусақтың ампутациясы	20

Ескерту: егер сақтандыру төлемі 70-бап бойынша жүзеге асырылса, операциялық араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді.

18 БӨЛІМ. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ҚОЛДЫҢ САУСАҚТАРЫ-ЕКІНШІ, ҮШІНШІ, ТӨРТІНШІ, БЕСІНШІ САУСАҚТАР

71.	Саусақ жарақаты, кейіннен келесіге әкеп соққан:	
	а) бір саусақтың сынуы	2
	б) екі немесе одан да көп саусақтардың фалангаларының сынуы	5

Ескертпелер:

1. Тырнақмаңы валиктің іріңді қабынуы (паронихия) сақтандыру төлеміне негіз бермейді.

2. Егер фалангтың (фалангтардың) сынуына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.

72.	Саусақ жарақаты, салдарынан келесіге әкеп соққан:	
	а) саусақтардың екі немесе үш буынында қозғалыстың болмауы	5

Ескертпе: саусақ функцияларының бұзылуына байланысты сақтандыру төлемі оның жарақатына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылады, егер саусақ буынында (буындарында) қозғалыстардың болмауын медициналық мекеме жазатайым оқиға басталғаннан кейін 6 ай өткен соң анықтаса және осы мекеменің анықтамасымен расталса.

73.	Саусақ жарақаты, салдарынан келесіге әкеп соққан:	
	а) негізгі фаланга деңгейіндегі ампутация, саусақтың жоғалуы	5
	б) алақан сүйекпен немесе оның бір бөлігімен саусақтың жоғалуы	10

Ескертпелер:

1. Егер сақтандыру төлемі 73-бап бойынша жүзеге асырылса, операциялық араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді.

2. Қолдың бірнеше саусақтары зақымданған жағдайда сақтандыру төлемі әрбір дене жарақатын есепке ала отырып, жинақтау жолымен жүргізіледі. Алайда оның мөлшері бір білезік үшін сақтандыру сомасының мөлшерінен 65% - дан және екі білезік үшін сақтандыру сомасының мөлшерінен 100% - дан аспауы тиіс.

19 бөлім. Жамбас

74.	Жамбас жарақаттары:	
	а) бір сүйектің сынуы	5
	б) екі сүйектің сынуы немесе бір буынның үзілуі, бір сүйектің қос сынуы	10
	в) үш немесе одан да көп сүйектердің сынуы, екі немесе үш буынның үзілуі	15

Ескертпе: егер жамбас сүйектерінің сынуына немесе буындардың үзілуіне байланысты хирургиялық араласулар жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

75.	Жамбас буындарында қозғалыстың болмауына әкелген жамбас жарақаттары.	
	а) бір буында	20
	б) екі буында	40

Ескертпе: жамбас буыны (буындары) функциясының бұзылуына байланысты сақтандыру төлемі, егер буында қозғалыстың жоқтығын медициналық мекеме жазатайым оқиға басталғаннан кейін 6 айдан кейін анықтаған және осы мекеменің анықтамасымен расталған жағдайда, жамбас жарақатына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша 75-бап бойынша жүзеге асырылады.

20 бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: ЖАМБАС БУЫНЫ

76.	Жамбас жарақаттары	
	а) сүйек фрагментінің (фрагменттерінің) бөлінуі	5
	б) ұрқыштың (ұршықтардың) оқшауланған бөлінуі	10
	в) жамбастың шығуы	10
	г) бастың, мойынның, санның проксимальды метафизінің сынуы	25

Ескертпелер:

1. Егер бір сақтандыру жағдайының салдарынан жамбас буынының әртүрлі дене жарақаттары орын алса, сақтандыру төлемі неғұрлым ауыр дене жарақатын көздейтін тармақтардың біріне сәйкес төленеді.

2. Егер жамбас буынының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

77	Жамбас буынының жарақаттары, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) қозғалыстың болмауы (анкилоз):	20
	б) жамбас мойнының бітіспеген сынуы (жалған буын)	30
	в) энлопротездеу	40
	г) жамбас басының резекциясы салдарынан «салбырап тұрған»	45

Ескертпелер:

1. 77-бапта аталған асқынуларға байланысты сақтандыру төлемі бірлескен жарақат бойынша сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі, сақтандыру төлемі неғұрлым ауыр дене жарақатын көздейтін тармақтардың біріне сәйкес төленеді.

2. 77 б) егер жарақаттың бұл асқынуы жазатайым оқиға басталғаннан кейін 9 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталған жағдайда сақтандыру төлемі жүзеге асырылады.

21-БӨЛІМ. ТӨМЕНГІ АЯҚ: САН

78	Санның сынуы	
	а) буындар аймағын қоспағанда, кез келген деңгейде (жоғарғы, орта, төменгі үштен бір бөлігі)	15
	б) қос санның сынуы	20
79	Бітіспеген сынықтың (жалған буынның) пайда болуына әкелген санның сынуы	30

Ескертпелер:

1. Егер сан аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

2. Егер мұндай асқыну медициналық мекемеде жазатайым оқиғадан кейін 9 ай өткен соң анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, санның сынуына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылған 79-бап бойынша сақтандыру төлемі.

80	Травматикалық ампутация немесе санның кез келген деңгейінде аяқ-қолдың ампутациясына әкелетін ауыр дене жарақаты	80
	а) бір аяқ	
	б) жалғыз аяқ	

Ескертпе: егер сақтандыру төлемі 80-бап бойынша жүзеге асырылған болса, операциялық араласулар, операциядан кейінгі тыртықтар үшін қосымша сақтандыру төлемі жүргізілмейді.

22-бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: ТІЗЕ БУЫНЫ

81	Тізе жарақаттары	
	а) сүйек фрагментінің (фрагменттерінің) үзілуі, айдаршық сіңірдің (айдаршық сіңірлердің) сынуы, кіші жіліншік басының сынуы, менисктің, тізе тобығының дене жарақаты	5
	б) сүйек фрагментінің (фрагменттерінің) үзілуі, айдаршық сіңірдің (айдаршық сіңірлердің) сынуы, үлкен жіліншік басының сынуы	10
	в) үлкен жіліншік сүйегінің кіші жіліншік басымен проксимильді метафизінің сынуы	10
	г) сан айдаршықтарының сынуы, сирақтың шығуы	15
	д) санның дистальді метафизінің сынуы	20
	е) дистальды метафиздің, бір немесе екі жіліншіктің проксимальды бөліктері бар жамбас жіліншіктерінің сынуы	25

Ескертпелер:

1. Тізе буынының әртүрлі дене жарақаттарын біріктірген кезде сақтандыру төлемі неғұрлым ауыр дене жарақатын көздейтін 81-баптың тармақшаларының біріне сәйкес бір рет жүргізіледі.

2. Егер тізе буыны аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласулар жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

82	Тізе буыны аймағының жарақаттары, келесіге әкеп соққан:	
	а) бірлескен қозғалыстардың болмауы	15
	б) оны құрайтын сүйектердің буын беттерін резекциялау салдарынан «салбырап тұрған» тізе буыны	30
	в) эндопротездеу	30

Ескерту: 82-бап бойынша сақтандыру төлемі осы буынның жарақаттануына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылады.

23-бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: ТӨМЕНГІ ЖІЛІНШЕК

83.	Сирақ сүйектерінің сынуы (буын аймағын қоспағанда)	
	а) жіліншік, сүйек фрагменттерінің үзінділері	5
	б) жіліншік, асық жілік шыбығының қос сынуы	10
	в) екі сүйектің де, жіліншіктің қос сынуы	15

Ескертпелер:

1. 83 бап бойынша сақтандыру төлемінің мөлшері:

- жоғарғы және ортаңғы үштен бір бөлігіндегі асық жілік шыбығының сынықтары;
- кез-келген деңгейде жіліншік диафизінің сынуы;
- диафиз аймағындағы жіліншік сынықтары (жоғарғы, ортаңғы, төменгі үштен бір бөлігі) және жоғарғы немесе ортаңғы үштен бір бөлігіндегі асықты жілік шыбығының сынықтары.

2. Егер жарақат салдарынан тізе немесе тобық буынында жіліншік сүйегінің буынішілік сынуы және жіліншік сүйегінің сынуы диафиз деңгейінде орын алса сақтандыру төлемі 81 және 83-баптар немесе 86 және 83-баптар бойынша жинақтау жолымен жүргізіледі.

84.	Жіліншік сүйектерінің сынуы, салдарынан бітіспеген сынық, жалған буын (сүйек фрагменттерін қоспағанда):	
	а) кіші асықты жілік	5
	б) үлкен асықты жілік	15
	в) екі сүйектің	20

Ескертпелер:

1. 84-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер мұндай асқынулар жазатайым оқиғадан кейін 9 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, жіліншік сүйектерінің сынуына байланысты жүзеге асырылған сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі.

2. Егер жіліншіктің жарақатына байланысты хирургиялық араласулар жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

85	Травматикалық ампутация немесе ауыр дене жарақаты	
	а) кез келген деңгейде жіліншік ампутациясы	40
	б) тізе буынындағы экзартикуляция	45
	в) жіліншіктің кез-келген деңгейінде бір аяқтың ампутациясы	45

Ескерту: егер сақтандыру төлемі жіліншіктің ампутациясына байланысты жүзеге асырылса, хирургиялық араласу, операциядан кейінгі тыртықтар үшін қосымша төлем жүргізілмейді.

24-бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: ТОБЫҚ БУЫНЫ.

86	Тобық аймағының жарақаттары:	
	а) бір тобықтың сынуы, жіліншік синдесмозының оқшауланған жыртылуы	5
	б) екі тобықтың сынуы немесе жіліншік жиегі бар бір тобықтың сынуы	10
	в) жіліншік жиегі бар екі тобықтың сынуы	15

Ескертпелер:

1. Жіліншік синдесмозының жарылуымен, аяқтың сублюксациясымен (орнынан қозғалуымен) бірге жүретін тобық сүйектерінің сынуы кезінде сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.

2. Егер тобық аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласулар жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

87	Тобық аймағындағы жарақат, келесіге әкеп соққан:	
	а) тобық буынында қозғалыстың болмауы	20
	б) «салбырап тұрған» тобық буыны (оны құрайтын сүйектердің буын беттерін резекциялау салдарынан)	30
	в) тобық буынындағы экзартикуляция	35

Ескерту: егер тобық буынының жарақаттануы салдарынан 87-бапта көрсетілген асқынулар туындаса, сақтандыру төлемі неғұрлым ауыр зардаптарды ескеретін тармақтардың бірі бойынша жүзеге асырылады.

25-бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: ТАБАН

88	Аяқтың жарақаттары:	
	а) бір сүйектің сынуы (өкше мен асық сүйекті қоспағанда)	2
	б) екі сүйектің сынуы, асық сүйектің сынуы	5
	в) үш немесе одан да көп сүйектердің сынуы, өкше сүйегінің сынуы, өкшенің асық сүйекті шығуы, аяқтың көлденең буынында (Шопара) немесе табаналды- табан буында (Лисфранка) шығуы	10

Ескерту: егер сүйектердің сынуына немесе шығуына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.

89	Аяқтың жарақаты, келесіге әкеп соққан:	
	а) бір немесе екі сүйектің (өкше және асық сүйектерін қоспағанда) бітіспеген сынуы (жалған буын)	5
	б) үш немесе одан да көп сүйектердің, сондай-ақ өкше немесе асық сүйегінің бітіспеген сынуы (жалған буын)	10
	в) табаналды көлденең буынның (Шопардың) немесе табаналды-табан буынның (Лисфранка) бітіспеген сынуы	15
	г) табан-фалангиальды буындар деңгейіндегі ампутация (барлық саусақтардың болмауы)	20
	д) табан немесе табаналды деңгейдегі ампутация (барлық саусақтардың болмауы)	25
	е) асық сүйекті, өкше сүйектерінің деңгейіндегі ампутация (табанлы)	30

Ескертпелер:

1. 89-бапта (а), б), в) көзделген аяқ жарақатының асқынуына байланысты сақтандыру төлемі, егер оларды жарақатқа әкеп соққан жазатайым оқиға басталғаннан кейін 6 ай өткен соң медициналық мекеме белгілеген және осы анықтамамен расталған жағдайда, аяқтың жарақаттануына байланысты жүзеге асырылған сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі мекемелер, ал "з", "д", "е" тармақтары бойынша - жазатайым оқиға болған күннен бастап өткен мерзімге қарамастан.

2. Егер сақтандыру төлемі аяқтың ампутациясына байланысты жүргізілсе, операциядан кейінгі тыртықтар үшін қосымша сақтандыру төлемі жасалмайды.

26 бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: САУСАҚТАР

90	Фалангтың сынуы(фаланг), сіңірлердің жыртылуы:	
	а) бір саусақ	3
	б) екі-үш саусақ	5
	в) төрт-бес саусақ	10

Ескерту: егер саусақтың сіңірлерінің сынуына, шығуына немесе жыртылуына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 3% - ы бір рет төленеді.

91	Травматикалық ампутация немесе ампутацияға әкелетін саусақтардың	
	а) екінші, үшінші, төртінші, бесінші саусақтардың негізгі фаланга немесе табан-фаланга буыны деңгейінде	5
	б) негізгі фаланг немесе табан-фаланга буындары деңгейінде бір немесе екі саусақ	4
	в) тырнақ немесе орташа фаланг деңгейінде үш-төрт саусақ	8
	г) негізгі фаланг немесе табан-фаланга буындары деңгейіндегі үш-төрт саусақ	8

Ескертпелер:

- Егер сақтандыру сомасы 91-бап бойынша төленсе, хирургиялық араласулар үшін қосымша төлем, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді.
- Егер жарақатқа байланысты саусақты табанды сүйекпен немесе оның бір бөлігімен ампутациялау жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.

92	Туындауы келесіге негіз болған жарақат	
	а) лимфостаз, тромбофлебит, трофикалық бұзылулар	5
	б) остеомиелит, оның ішінде гематогенді остеомиелит	10

Ескертпелер:

- 92-бап тірек-қимыл аппаратының жарақаты салдарынан туындаған тромбофлебиттер, лимфостаз және трофикалық бұзылулар кезінде қолданылады (ірі перифериялық тамырлар мен нервтердің дене жарақатын қоспағанда).
- Саусақтардың іріңді қабынуы сақтандыру төлеміне негіз бермейді.

Кесте 1. Көру қабілетінің жоғалуы кезіндегі сақтандыру төлемдері

Жарақатқа дейін	1,0	0,9	0,8	0,7	0,6	0,5	0,4	0,3	0,2	0,1	0,1 төмен
Жарақаттан кейін											
0,9	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0,8	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
0,7	5	5	3	-	-	-	-	-	-	-	-
0,6	10	5	5	3	-	-	-	-	-	-	-
0,5	10	10	10	5	5	-	-	-	-	-	-
0,4	10	10	10	10	5	5	-	-	-	-	-
0,3	15	15	15	10	10	5	5	-	-	-	-
0,2	20	20	20	15	10	10	5	5	-	-	-
0,1	30	30	30	20	15	10	10	5	5	-	-
0,1 төмен	40	40	40	30	20	15	15	10	10	10	-
0,0	50	50	50	25	25	20	20	20	20	20	10

Ескерту: Толық соқырлыққа (0,0) көру өткірлігі 0,01-ден төмен және жарық сезілгенге дейін (саусақтардың саны) теңестіріледі.

Кесте 2. Күйік кезінде сақтандыру төлемдері (сақтандыру сомасынан пайызбен)

Күйік аймағы (дене бетінің%)	Күйік дәрежесі				
	I.	II.	III. А	III. Б	IV.
5 - 10	-	-	15	17	20
11 - 20	4	5	20	25	35
21 - 30	6	7	25	45	55
31 - 40	8	9	30	70	75
41 - 50	10	11	35	70	90
51 - 60	15	16	40	70	95
61 - 70	20	21	45	70	100
71 - 80	25	26	50	70	100
81 - 90	30	31	55	70	100
90 аса	35	36	60	70	100

Ескертпелер:

- функциясының бұзылуына әкеп соққан тыныс алу жолдарының күйіктері кезінде -10%;
- Жәбірленушінің дене бетінің 1% - ы оның қолының алақан бетінің ауданына тең.